له بیڕلین دا هێشتا دادوەر هەیە

بەشی شەشەم

ئامادەکاری بەرنامەکە عەلی سەجادی

کۆکردنەوە و ئامادەکردنی: ڕەحمان نەقشی

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

پێڕست:

– بەشی یەکەم: حوکمی دادگای بەرزی بێرلین دژ بە کۆماری ئیسلامیی ئێران.......................... ٣

– بەشی دووهەم: لە ریستورانی میکۆنووس چ قەوما؟!.. ٥

– بەشی سێهەم: بێ بنەمایی یەکەمین تۆمەتلێدانەکان.. ٨

– بەشی چوارەم: روون بوونەوەی رۆڵی کۆماری ئیسلامی لە رووداوی میکۆنووس دا.......................... ١١

– بەشی پێنجەم: قۆڵبەس کردنی تیرۆریستان.. ١٥

– بەشی شەشەم: دۆزینەوەی وێنەکانو سەرچاوەی چەکی تیرۆریستەکان.............................. ١٨

– بەشی حەوتەم: ئیدیعانامەی دادستانی ئاڵمان... ٢٣

– بەشی هەشتەم: دەسپێکردنی دادگایی.. ٢٥

– بەشی نۆهەم: چالاکیی "فریاد بزرگ علوی".. ٢٨

– بەشی دەهەم: کۆمیتەی کۆشکی فیروزە... ٣١

– بەشی یازدەهەم: حوکمی گرتنی فەلاحیان.. ٣٥

– بەشی دوازدەهەم: حوکمی دادگا.. ٣٩

– بەشی سێزدەهەم و کۆتایی: پچڕانی پێوەندی وڵاتانی ئورووپاییو خۆرێکخستنی نوێی کۆماری ئیسلامی....... ٤٢

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

بەشی شەشەم

"در برلین هنوز قازی هست" له ڕادیۆ فردا

له بێرلین دا هێشتا دادوەر هەیە

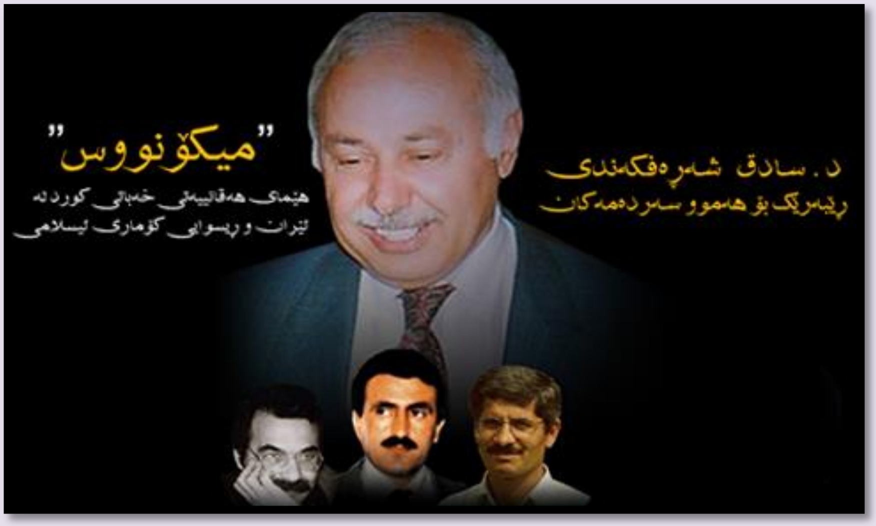

له سیزده بەشدا:

ئەم بەرنامەیە بەشی زۆری وتووێژ لەگەڵ زۆرێک له چاودێرانی ڕاستەوخۆی کارەساتەکەو هێندێک کەسایەتیی دیکەی سیاسیو دادوەرییە کە لە لایەن عەلی سەجادی‌یەوە بۆ رادیۆ فەردا ئامادە کراوە.

"حوکمی دادگای بەرزی بێرلین دژ بە کۆماری ئیسلامیی ئێران"

ئامادەکاری بەرنامەکە عەلی سەجادی:

بەشی یەکەم

له سەرەتای شۆڕشی ئیسلامیی‌یەوە تا ئێستا بە پێی ئەو زانیاری‌یانەی کە لە لایەن هێزەکانی ئۆپۆزیسیونی کۆماری

بەشی شەشەم

ئیسلامییەوە بڵاو کراوەتەوە، زیاتر لە ٢٦٠ کەس لە هاووڵاتیانی ئێرانیو تێکۆشەرانی سیاسی لە دەرەوەی وڵات تێرۆر کراونو کوژراون. لەگەڵ ئەوەیدا کە لە تەواوی ئەم تێرۆرانەدا نیزامی کۆماری ئیسلامی ئێران هەمیشە وەک تاوانباری پلە یەک ناسراوە. بەڵام تەنیا پەروەندەی یەک لەوان، واتە تیرۆری رێبەرارنی حیزبی دێموکراتی کوردستانی ئێران (دوکتور سادق شەرەفکەندی سکرتێری گشتیی حیزب، فەتاح عەبدوولی نوێنەری حیزب لە ئورووپا، هومایون ئەردەلانو نوری دێهکوردی هاوکارو دیلمانجی دوکتور شەرەفکەندی) لە ئاڵمانو و لە ریستورارنی میکونوس، لە بێرلینو لە شەوی پێنج شەممە ١٧ی سێپتامبری ١٩٩٢، مەحکوومییەتی نیزامی کۆماری ئیسلامی لێکەوتەوە.

سەرەڕای تەواوی هەوڵو تێکۆشانی کاربەدەستانی کۆماری ئیسلامی، لقی یەکی لادادگای بەرزی بێرلین دوای دادگایی‌یەک کە نزیک بە ٥ ساڵی خایاندو بە وتەی رۆژنامەکانی ئاڵمان یەکێک لە پڕ خەرجترین دادرەسی‌یەکانی مێژووی ئەم وڵاتە بووە، دوای گوێدان بە شایەتی دانی ١٨٠ شایەتو تاوتوێ کردنی هەزاران لاپەڕە بەڵگە، رۆژی پێنجشەممە (١٠ی ئاوریلی ١٩٩٧) حوکمێکی ٤٠٠ لاپەڕەیی دەرکرد کە تیایدا کۆماری ئیسلامیی ئێران وەک گەڵاڵە داڕێژەرو بەڕێوەبەری تیرۆرەکە مەحکووم کرا. ئەمە لە مێژوودا بۆ یەکەمین جارە کە ژمارەیەک لە رێبەرانی وڵاتێک کە هێشتا لەسەر کورسی دەسەڵات پاڵیان داوەتەوە، بە تیرۆرو کوشتن تاوانبار دەکرێنو دادگا بۆ یەک لەوان ئایەتوڵڵا عەلی فەلاحیان، وەزیری ئیتلاعاتو ئاسایشی کۆماری ئیسلامی حوکمی گرتنو قۆڵبەس کردنی دەرکردو هێندێکی دیکەی وەک ئایەتوڵڵا عەلی خامەنەیی، رێبەری نیزامی بە مەبەستی وڵامدانەوە بە هێندێک پرسیار بانگهێشتی دادگا کرا.

لە بەشێک لەم حوکمە مێژوویی‌یەدا هاتووە: دوای تاوتوێ کردنی هەموو بەڵگەو مەدرەکەکان بەم ئاکامە گەیشتین کە تیرۆری رێبەرانی حیزبی دێموکراتی کوردستانی ئێران، نە کردەوەیەکی بێ بەرنامە بە هۆی ناکۆکی‌یەکانی نێوخۆی ئۆپۆزیسیون بووە، بەڵکوو دەقیقا بە سەرنج دان بە بەڵگەکان، رێبەری سیاسیی ئێران لە تەواویەتی سیستمی دەسەڵاتداریتی‌دا لە پشت ئەم کردەوە جینایەتکارانەیەوە بووەو راوەستاوە.

قازی‌یەکانی دادگا لە بەشێکی دیکەی حوکمەکەدا هێناویانە: تاوانبار نە قوربانیەکانی خۆیانیان ناسیووەو نە پێوەندی‌یەکی شەخسیشیان لەگەڵ ئەواندا هەبوە، بەڵکو ئەم کوشتارە بە هۆی بەستراوەیی تاونبار بە نیزامی سیاسیی ئێرانو مەئموور بوونیان لە لایەن دەزگاکانی ئیتلاعاتیو ئەمنییەتی‌یەوە بەڕێوەچووە. کازم دارابی، یوسف ئەمین، عەباس راحلو ئەوانی تر وەک مۆرەی حیزبوڵڵاییو بەستراوەییان بە نیزامی سیاسیی ئێرانو بە دەستورو فەرمانی بەرزترین کار بەدەستانی کۆماری ئیسلامی ئێران ئەم کارەیان بەڕێوە بردوە. کە وابوو ئەم تیرۆرە تیرۆرێکی سیاسی‌یەو چونکی دەوڵەتی

بەشی شەشەم

کۆماری ئیسلامی ئێران لە پشت ئەم تیرۆرەوە بووە، ئەم تیرۆرە تیرۆریزمی دەوڵەتیە.

بەم شێوەیە دادگایی بێرلین، ناسراو بە دادگای میکونوس، دەوڵتی کۆماری ئیسلامی ئێرانی وەک نیزامێکی جینایەتکار ناوزەدکرد کە لە تیرۆریزمی دەوڵەتی بە مەبەستی بردنە پێشی ئامانجەکانی خۆی کەڵک وەردەگرێ.

بە بۆنەی پێکهێنانی کۆنگرەی ئەنتێرناسیونالٚ سوسیالیست لە ١٤ تا ١٨ی سێپتامبری ١٩٩٢دا رێبەرانی حیزبی دێموکراتی کوردستانی ئێران لە بێرلین بوون. ئەوان لە دوانیوەرۆی رۆژی پێنجشەممە لە ریستورانی میکۆنووس کە خاوەنەکەی ئێرانی‌یەک بە ناوی تەبیب غەفاری بوو بە مەبەستی چاوپێکەوتن‌و دانیشتن لەگەڵ تێکۆشەرانی سیاسیی ئێران کۆبوونەوەو لە کاتی خواردنی شێودا هێرشیان کرایە سەرو لە ٩ کەسی ئامادە لەسەر سفرەی شام، ٤ کەسیان کوژران. خاوەنی ریستورانەکە بریندار بووو ٤ کەسی دیکەش بە سلامەت رزگاریان بوو (پەرویز دەستماڵچی، مێهدی ئیبراهیم زادە، مەسعوود میرراشد، ئەسفەندیار سادق زادە)

مێهدی ئیبراهیم زادە سەبارەت بە شێوەی هەڵکەوتنی رێستورانەکە دەڵێ:

رێستورانی میکۆنووس لە شەقامی پراگی شاری بێرلین هەڵکەوتووە کە شەقامێکی بۆنبەستە، بەو مانایە کە ماشین ناتوانێ تیایدا تێپەرێت بەڵام نەفەر دەتوانێ بە پیادە تیایدا هاتوچۆ بکات."

بەشی دووهەم:

لە ریستورانی میکۆنووس چ قەوما؟!

کاتژمێر ٥ و ١٧ دەقیقەی شەو بوو، رێبەرانی حیزبی دێموکراتی کوردستانی ئێران لەگەڵ تێکۆشەرانی سیاسیی ئۆپۆزیسیۆنی کۆماری ئیسلامیی ئێران لە ریستورارنی میکۆنووس خەریکی وتووێژ کردن بوون، تێرۆریستەکان وەژوور کەوتن:

پەرویز دەستماڵچی لەم پێوەندی‌یەدا دەڵێ:

خەریک بوو لەگەڵ دوکتور شەرەفکەندی قسەم دەکردو رووم لە دوکتور شەرەفکەندی بوو، ئاغای میرراشد هاتە نێو

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

بەشی شەشەم

قسەکەمان، من ویستم ئاور بدەمەوەو چاو لە میرراشد بکەم تا بزانم چی دەڵێ: دیتم دوو لاقی بەهێز هاتنە لای منو لە نێون منو ئاغای میرراشد راوەستان. ویستم چاو لە سەروچاوی بکەمو بزانم کێیە، تیربارێک هاتە نزیک دمو چاومو لە مەودای چەند سانتیمتری چاوی مندا بەرەورووی دوکتور شەرەفکەندی دەستی کرد بە تەقە کردنو من سىدانە قاپۆرە (پووکە) فیشەکم دیت. ئەو کاتەی کە تیربارەکە رووبەروی دوکتور شەرەفکەندی بۆوە ئێستاش لە زەینم دایەو ئەوەیکە موجتەبا ئیبراهیم زادە هاواری کرد "کورەکان! تیرۆرە"و هەر دوو دەستی هێنا کە نووری دێهکۆردیو ئەوی تر بکێشێتە ژێر مێزەکەو دەنگی ئاغای میرراشد ئێستاش لە گوێمدا دەزرینگێتەوە کە روو بە نوری هاواری کرد: نوری، دوکتور بۆچی واتان لێ هاتووە؟!

مەسعوود میرراشد کە رووی لە دوکتور شەرەفکەندی بوو، بکوژەکەی نەدیبوو، بەڵام دوکتور شەرەفکەندی بکوژەکەی دیبوو: نەفەرێک بە دموچاوی وداپۆشراوەوە کە تیربارێکی بەدەستەوە بووە. دوکتور شەرەفکەندی کە ئەم نەفەرەی بەم شێوەیە دیتبوو، رەنگی پەڕیبوو. میرراشد پێی وابوو دوکتور شەرەفکەندی سەکتە لێی داوە، لە کاتێک دا بە وتەی پەرویز دەستماڵچی، کاتێک دوکتور شەرەفکەندیبکوژەکە دەبینێ، مەرگیش بە چاوی خۆی دەبینێ.

مێهدی ئیبراهیم زادە لەم پێوەندییەدا دەڵێ:

من کە چاوم بە مەسعوود کەوت لە راستیدا هەستم کرد کە تووشی سەرسوڕمان بووە، چون لە راستیدا ئەو هاواری لە دوکتور شەرەفکەندی کردبووو رووی کردە موجتەباو لێی پرسی: دوکتور بۆ وای لێ هاتووە؟

ئەم پرسیارە ئەوە دەگەیەنێ کە ناوبراو شتێکی لە دموچاوی دوکتوردا دیوە. هەر لەو کاتەدا کە ئەم پرسیارە لە لایەن مەسعوودەوە کرا، دەنگێک لە پشتی مەسعوودەوە بیسترا، جنێو بوو کە بە شێوەیەک ئێمەی دەگرتەوە، جنێوەکە "مادر قحبەها" بوو... .

پەرویز دەستماڵچی دەڵێ:

من کەوتمە حاڵەتێکی سەیرەوە. واتە رووبەرووی من خەریک بوو قەتڵێک بەڕێوە دەچوو، تیرۆر دەکرا. بی ئەوەی کە بە خۆم بزانم لەسەر کورسییەکەم، بە پشت دا کەوتم. هەر کە من کەوتم، دوای یەک دوو، سێ چرکە فەتاحی عەبدولیش کەوتە لای من، سێ سانتیمترێک لە من دوور بوو، ئەویش مەترسییەکی هەست پێکردبوو بەڵام لەوانەیە لە من درەنگتری

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

بەشی شەشەم

هەست پێکردبێ. چونکی کاتێک کە کەوتمە لای من دیتم زاری پڕ ببو لە خوێنو فیشەکەکە لە دڵی دابوو، من چیدیکە تەکانم نەخوارد. دوو جار دەستڕێژکرا. دوای دوو جار دەستڕێژکردن بە تیربار بۆ ماوەیەک بێدەنگی دەورووبەری داگرت، من هەر لەوێ کەوتبوومە ژێر مێزەکەوە، چاوەکانم کردەوە، لە ژێر مێزەکەوە کە دەمڕوانیمە ئەو شوێنەی کە تیربار بەدەستەکەی لێ ڕاوەستابوو، واتە ئەو شوێنەی کە پێشتر من لێی دانیشتبووم، لەم کاتەدا من دەستێکم دیت بە کۆڵتەوە تیری خەلاسی بە دوکتور شەرەفکەندی‌یەوە نا.

مێهدی ئیبراهیم زادە دەڵێ:

خۆشم نازانم چۆن بوو خۆم خستە ژێر مێزەکە. نوری لە لای منەوە دانیشتبوو، ویستم لەگەڵ خۆم بیکێشمە ژێر مێزەکە، کاتێک کە ویستم ئەو کارە بکەمو خەریک بوو ڕامدەکێشا فیشەکێکی بەرکەوت. ئەوە هەستی من بوو لەو کاتەدا. چونکی من کە ئەو حەرەکەتەیەم کرد چاوەکانم توند بەستبووو چاوەڕوان بوومو دەمگوت ئێستاش نۆرەی من دەگاتێو تیرێکم وێ دەکەوێ، یان دەمگوت لێم دراوەو ئەوە خەریکم بیر لە هێندێک شت دەکەمەوە. زۆر سەیر بوو: دەنگی کورسی، دەنگی توندی لاقی تیرۆریستان، دەنگی شکانی شیشەو دوایەش دەنگی دەستڕێژو هاتوو چۆی قاپووره فیشەک کە وەک تەرزە دادەبارینە سەر زەوی. دوا دەنگە دەنگ بڕا.کاتێک کە دەنگە دەنگ بڕا ماوەیەک بوو، چەند چرکە سانیە، دەقەیەک یان دوو دەق نازانم، ناتوانم بە وردی بیڵێم، بەڵام هەر ئەوندە دەزانم: هەرچی بوو یان هەرکەسو ئێستاش ئیدی هیچ نەماوە. یەکەم دژکردەوەی من ئەوە بوو کە دەستم کرد بە بانگ کردنی دۆستەکانم، وتم: پەرویز، مەحموود، دوکتور، نووری. یەکەم جار کە بانگم کردن چاوم بەسرابوو. من وڵام دانەوەی مەحموودو پەرویزم گوێ لێ بو کە وتیان: ها... ها...، دوای ئەوەیکە ئەم وڵامانەم بیست چاوم کردەوە. کە چاوم کردەوە دیتم، نوری کەوتوە بەسەر مندا. هێشتا خەریکی هەناسە لێدانە، بەڵام خوێن لە سینگی دەهاتو کراسەکەی منی خوێناوی کردبوو. خوێنو شیشەو قاپووڕە فیشەک تێکەڵ ببوون. چەند کورسی‌یەک کەوتبون. لەو لاترەوە فەتاح عەبدولیو ئەردەلان کەوتبوونە سەر زەوی، هەر دووکیان بە پشتەوە کەوتبونو هەناسەیان نەدەدا.

دوکتوریش هەر لەو شوێنەی کە دانیشتبوو بەرەولای نووری لار ببووەوو سەری تۆزێک بە پشت دا کەوتبوو هەناسەی نەدەدا. عەزیزی غەفاریش (خاوەن ڕێستۆرانەکە) ڕووبەڕووی شەرەفکەندی کەوتبوو سەر زەوی. ئەویش هاواری دەکردو قسەی دەکردو دەستی بە زگیەوە گرتبوو، دیار بوو کە ئەویش فیشەکی بەر کەوتووە. فیشەکیان لە زگو لاقی غەفاری دابوو.

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

بەشی شەشەم

پەرویز دەستماڵچی دەڵێ:

هومایون ئەدەلان دوو فیشەکی بەر کەوتبوو، بەڵام نەمردبووو تەنیا بێهۆش ببوو. لەو کاتەدا بە هۆش دێتەوەو سەری هەڵدێنێ. ئەو کەسەی کە تیری خەلاس بە شەرەفکەندییەوە دەنێ دەبینێ کە هومایون زیندووە دەگاتە سەریو فیشەکێک بە سەرییەوە دەنێ. لەم کاتەدا ئەم بیرە لە کەللەی دام کە ئەمانە تیری خەلاس بە هەموومانەوە نانێنو هەر ئەم کارەش کرا. ئەوان دوای کوشتنی هومایون هەڵاتن. دوای ئەوەیکە ئەوان هەڵاتن من دەنگی ئیبراهیم زادەم بیست کە دانە بە دانە بانگی کردین (بە نێو). دەیەویست بزانێ کێ ماوەو کی مردووە. پاشان ئێمە هەستاینو لە ژێر مێزەکە هاتینە دەرێ، سێ کەس کوژرابوون: دوکتور شەرەفکەندی، هومیایونو فەتاح عەبدولی. نوری دێهکوردی ٧ فیشەکی بەر کەوتبوو، هێشتا هەناسەی دەکێشا، دیمەنێکی دڵتەزێن بوو، زۆر دڵتەزێن. کاتێک کە هەستام ٢ کەس کەوتبوونە سەر زەوی. دوکتور شەرەفکەندی لەسەر کورسییەکەی ٢ رەگباری لێدرابووو ٢ تیری خەلاسیش. نوری دێهکوردی دەوچاوی پڕ بوو لە خوێن. هێشتا هەناسەی دەکێشا. لەم حاڵەتەدا کە ناوبراو خەریکی هەناسە کێشان بوو بۆ ساتێک دەستم رۆیشتو ویستم لە باوەشی کەمو پێم وابوو پێویستی بە منە، چەند سانتیمترێک دەستم مابوو بگاتە دەوچاوی، خێرا کشامەوە دواوەو ترسام نەکا دەست لە دەوچاوی بدەمو حاڵەتی بشێوێنمو ئەمە ببێت بە هۆی مردنی.

دوای هەڵاتنی بکوژان پیاوێکی ئاڵمانی کە مشتەری هەمیشەیی رێستۆرانی میکۆنوس بوو دەسبەجێ بە تەلەفوون رووداوەکە بە پۆلیس رادەگەیەنێو پەرویز دەستماڵچی تەلەفۆن بۆ مێهران بەراتی، دۆستی نزیکی خۆی دەکاتو پێی رادەگەیەنێ کە میوانانی میکۆنووس تیرۆر کران.

بەشی سێهەم:

بێ بنەمایی یەکەمین تۆمەت لێدانەکان

تا ئەو کات (کارەساتی ریستورانی میکۆنووس) دەیان کەس لە نەیارانی کۆماری ئیسلامیی ئێران لە دەرەوەی وڵات کوژرابوونو بەردەوام دوای ئەم کوشتارانە دەنگۆی زۆر بە هێز لە لایەن کۆماری ئیسلامیی ئێرانەوە بڵاو دەبۆوە کە کەسانی سەر بە ئۆپۆزیسیۆنی کۆماری ئیسلامی یەکتریان کوشتووە.سەبارەت بە روداوی ریستورانی میکۆنووسیش سەرەتا دادستانی ئاڵمانو باڵوێزی کۆماری ئیسلامی لەم وڵاتەدا دژبەرانی کۆمای ئیسلامییان تاوانبار کرد.

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

بەشی شەشەم

مێهدی ئیبراهیم زادە:

یەکێک لە رزگاربووانی کارەساتی میکۆنووس دەڵێ: ئێمە لە بەرانبەر ئەم تۆمەتلێدانە نارەوایانەدا دەستمان دایە لە قاوادن‌و روونکردنەوەی بیرورای گشتی‌و بە تایبەت پەرویز دەستماڵچی لەم بارەوە رۆڵێکی باشی گێڕا. پەرویز دەستماڵچی دەڵێ: بەیانی رۆژی دواتر خۆم گەیاندە شوێنی رووداوەکەو لە کۆڕی سەردان هەواڵنێر، وێرای باسکردن‌و گێڕانەوەی رووداوەکە قامکی تاوانبارکردنم بەرەو کۆماری ئیسلامی راداشت.
لە رووداوی ریستورانی میکۆنووس ١٧ی سێپتامبری ١٩٩٢ سێ کەس لە رێبەرانی حیزبی دێموکراتی کوردستانی ئێران: (سادق شەرەفکەندی، فەتاح عەبدولی و هومایون ئەردەلان) دەسبەجێ کوژران و نوری دێهکوردی کە بە توندی بریندار ببوو گوێزرایەوە بۆ نەخۆشخانەو دوای دیاری کردنی شوێن پەنجە (انگشتنگاری)و وێنە هەڵگرتنەوە لە شوێنی رووداوەکەو هێندێک کاری دیکە، نزیک بە کاتژمێر یەکونیوی شەو رزگار بووانی کارەساتەکەیان گواستەوە بۆ بنکەی پۆلیس تا راپۆرتی پۆلیس بە قسە کردنی ئەوان تەکمیل بکرێ. لەبەرە بەیانیی ١٨ی سێپتامبرو هاوکات لەگەڵ تەکمیل بوونی راپۆرتی سەرەتایی پۆلیسی بێرلین، هەواڵ گەیشت کە نوری دێهکوردیش لە نەخۆشخانە گیانی لەدەست داوە.

لەم بارەیەوە پەرویز دەستماڵچی دەڵێ:

تەواوی ئەو دیمەنانەی دۆستایەتی ٢٠ ساڵەو خەباتی هاوبەشمان لە پێش چاومداو لەیەک سات دا تێپەڕین. نزیک بە ٦ی بەیانی بوو، لە بنکەی پۆلیس هاوسەری نوری دێهکوردیم دیت. هەر کە منی دیت دەستی کردە ئەستۆمو دایەو قوڵپەی گریان‌و پێی وتم: ئەگەر نوری شتێکی لێ بێت من چی بکەم. پێم شتێکی وانیە مەگری. شۆهرە بەدیع، هاوسەری نوری دیکهمووردی کە بە تەلەفون برایەکی دوکتور شەرەفکەندی لە رووداوەکە ئاگادار کرابۆوەو لە کوژرانی هاوسەرەکەی هەواڵ نەبوو، خۆی گەیاندبۆوە بنکەی پۆلیس.

ناوبراو دەڵێ: کەس پێی نەدەوتم کە لە راستیدا چ قەوماوە. تا ئەوکات دەیان کەس لە ئوپوزیسیۆنی کۆماری ئیسلامی، لە شاپوور بەختیارەوە بگرە تا فەرەیدون فەرۆخزادو حسێن مەزلومان لە دەرەوەی وڵات کوژرابوون. بەردەوام دوابەدوای ئەم کوشتارانە دەنگۆی زۆر بە هێز لە لایەن کۆماری ئیسلامی ئێرانەوە بڵاو کرایەوە کە کەسانی سەر بە ئوپوزیسیۆنی ئێرانی دەستیان لە کوشتنی یەکتریدا هەبووەو لایەنگەلێکی وەک موجاهیدنی خەلق یان کوردە شۆڕشگێڕەکانیان بە بەرپوەبەری ئەم کوشتارانە تاونبار دەکرد. بەڵام بەردەوام توێژینەوەکانی پۆلیسی وڵاتانی جۆراوجۆر ئەم دەنگۆیانەیان رەتدەکردەوە.

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

بەشی شەشەم

سەبارەت بە رووداوی ریستورانی میکۆنووسیش سەرەتا دادستانی ئاڵمانو باڵوێزی کۆماری ئیسلامیش لە رێگای باڵوێزی ئەوکاتی خۆیەوە زۆر بێشەرمانە رایگەیاند: ئێمە لەم رووداوە بەداخین!!! و لایەنە رەقیبەکانی تاوانبار کرد.

پەرویز دەستماڵچی:

کاتێک کە لە بنکەی پۆلیس گەرامەوەو بۆ ماڵ، دیتم رادیۆو تەلەویزیونەکان هەموویان باس لە رووداوی شەوی رابردوو دەکەن کە لە ریستورانی میکۆنووس تەقە کراوەو لایەنەکانی ئوپوزیسیونی کۆماری ئیسلامیی ئێران: کوردەکانو ئێرانییەکان یەکتریان کوشتووە. هیچ سەنەدو بەڵگەیەک بۆ ئەم مەسەلەیە لە گۆڕێدا نەبوو.

مێهدی ئیبراهیم زادەش دەڵێ:

ئێمە بە روونی دەمانزانیو جیا لە کۆماری ئیسلامی ئێران هیچ دوژمنێکمان بۆ ئەم قوربانیانەو خۆمان نەدەدیتو تەنیا ئاماژەمان بەرەو کۆماری ئیسلامیی ئێران بوو. ئێمە خۆمان گەیاندە بیروڕای گشتیو وتووێژو چاوپێکەوتنی زۆرمان کرد، بە تایبەت پەرویز دەستماڵچی کە زمانی ئاڵمانی باشتر دەزانی. ئێمە هەوڵماندا‌وە رەهەندەکانی جەنایەتە کە لە روانگەی خۆمانەوە باس بکەین. ئەم کارەمان هاوکات بوو لەگەڵ هەوڵو تێکۆشانی هەمەلایەنەو یەکپارچەی ئوپوزیسیون کە تا ئەو کات هێندێک نەرمترو هێندێکیش توند کاریان دەکرد، بەڵام لەو کاتەدا هەموویان بە یەکپارچەیی هاتنە مەیدانو بۆ راگەیاندنی راستییەکان. هاوکات رێکخراوی سیخوڕی ئینگلیس زانیارییەکی دا بە رێکخراوی ئیتلاعاتی ئاڵمان کە بکوژان ئێستا لە فلان شوێن دا خەریکی ژیانن. سەرەڕای ئەوە هێندێک لە کاربەدەستانی ئەمنییەتیی ئاڵمان لە هەوڵدا بوون کە خێرا کۆتایی بە مەسەلەکە بێننو نێوی کۆماری ئیسلامی نەیەتە نێو ناوان، بەڵام هەوڵی ئوپوزیسیۆنی ئێرانی ئەوانی ناچار کرد کە کاری لەسەر بکەنو وەدوای ئەم زانیاریانە کەون.

پەرویز دەستماڵچی؛

دوای رووداوەکە کە هەوڵ و تێکۆشانی خۆی دەخاتە گەڕ بۆ روون بوونەوەی شووناسی بەڕێوەبەرانی تیرۆرەکە. نە تەنیا لە بەر هۆی ئەوەی کە بە شێوەیەکی ئەخلاقی خۆی لە بەرانبەر دۆستانی تیرۆر کراویدا بەرپرسیار دەزانێ بەڵکوو ....

بیرم کردەوە کە ئەگەر من ملکەچ بمو خۆ بە دەستەوە بدەم و هیچ نەڵێم، پێش ئەوەی کە ئەوان فیزیکی من لە نێو بەرن،

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

بەشی شەشەم

من لە باری ڕۆحیەوە جەستەی خۆم لە نێو بردوەو مردووم و ناتوانم بەو شێوەیە بژیم. لە ئاکامدا هەر ئەو شەوە بڕیارم دا بمێنمەوەو بەرەنگاری بکەم و هەوڵ بدەم ڕوون بێتوە مە ئەم تیرۆرە کاری کۆماری ئیسلامیی ئێرانە.

پەرویز دەستماڵچی:

بەیانیی ڕۆژی دوهەمی ڕووداوەکە پێوەندی بە ڕۆژنامەی "بێرلینێرسایتۆنگ"و "ورێنرکریف" یەکێک لە بەرپرسانی هەمان ڕۆژنامەوە دەگرێت. ورێنرکریف وتوویژ لەگەڵ دەستماڵچی سازدەکات. دەستماڵچی ڕای خۆی لەسەر بەڕێوەبەرانی کارەساتەکە باس دەاتو دەگەڕێتەوە بۆ شوێنی ڕووداوەکە.

دەستماڵچی دەڵێ:

کە گەڕامەوە بۆ شوێنی ڕووداوەکە دیتم نزیک بە ٢٠٠ تا ٣٠٠ ڕادیۆو تەلەویزیونو هەواڵنێری جیهان لەوێ کۆبوونەتەوە. پۆلیس گەڕەکەکەی داخستبووو کەسیش نیە بلێ چی قەوماوە. ڕۆیشتمە پێشەوەو وتم دوێنێ لێرە بووم، لە ریستورانو لە نێو ڕووداوەکە . کە ئەمەم وت، هەموویان هێرشیان بۆ لای من هێنا، منیش ڕووداوەکەم لە یەک دوو دەقیقەیەکدا زۆر بە کورتی بۆ گێڕانەوەو وتم: ئەم تیرۆرە بە دەستی کۆماری ئیسلامیو دەزگاکانی ئیتلاعاتی ئێران بەڕێوە چووە. لەم کاتەدا چەند کەسێک لەوێ بوون کە لانی کەم بۆ ڕوانینی ئەوکاتی من جێی گومان بوونو پێم وابوو هەر ئێستا سەرم دەبڕن. دوای ئەم قسانەی منو وتووێژم لەگەڵ ڕاگەیەنەکان، بۆچوونەکان تۆزێک گەڕابوونەوەو لەم کاتەدا دادستان هاتو پێی وتم: ئێمە ئەگەری ئەوە دەدەین کە کاری خود لایەنەکانی ئوپوزیسیون بێت، یان لەوانەیە حکوومەتێک لەپشت ڕووداوەکەوە بێ.

بەشی چوارەم:

ڕوون بوونەوەی ڕۆڵی کۆماری ئیسلامی لە ڕووداوی میکۆنووس دا

ڕۆژێک دوای تیرۆرەکە، کۆبوونەوەیەکی خۆرسکی ئێرانیەکانی دانیشتووی بێرلین لە بەردەم پارێزگای بێرلین بەڕێوە چوو.

حەمید نەوزەری بەرپرسی پەنابەران لە بێرلین دەڵێ: لەم کۆبوونەوەدا لەگەڵ نوێنەری پارێزگار چاوپێکەوتنو قسەمان کردو پاشان هەمووماڹ بەرەو ریستورانی میکۆنووس چووینو لەوێ ڕێورەسمێکمان بەڕێوە برد.

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

بەشی شەشەم

پێوەندی نێوان ئێرانو ئاڵمان لەو کات دا لە باشترین دۆخی خۆیدا بوو، بەو پێیە کاربەدەستانی ئەمنییەتی ئاڵمان لە هەوڵدا بوون قامکی تاوان ئاماژە بە کۆماری ئیسلامیی ئێران نەکات.

پەرویز دەستماڵچی دەڵێ:

کۆماری ئیسلامی سیاسەتی ئەوە بوو کە بەردەوام زۆر هێرشبەرانە دەستێدا بوونی خۆی رەت دەکردەوە. هەر لەم کاتەدا بڵاوبوونەوەی وتارێک لە رۆژنامەی ئاڵمانی "فوکوس" پەردەی لەسەر دەستێدابوونی کۆماری ئیسلامی هەڵدایەوەو شکایەتی کۆماری ئیسلامیی ئێران لە رۆژنامەی "فوکوس" لەگەڵ شکست بەرەوروو بوویەوە.

رۆژی دوای تیرۆرەکە، دوانیوەڕۆی رۆژی هەینی "١٨ی سێپتامبری ١٩٩٢" کۆبوونەوەیەکی خۆڕسکی ئێرانییەکانی دانیشتووی بێرلین لە بەردەم پارێزگای بێرلین بەڕێوە چووبو.

حەمید نەوزەری بەرپرسی ناوەندی پەنابەرانی بێرلین دەڵێ:

لەو کاتەدا پارێزگار لەوێ نەبوو، ئێمە لەگەڵ نوێنەرەکەی قسەمان کردو نیگەرانی خۆمان دەربڕی. من لە بیرمە ئەو کات رۆژنامەی "کیهان" بە دەستمەوە بوو کە لەسەر بەرگەکەی وتوێژی فەلاحیان کە لە ٣٠ ئووت وتبووی: ئێمە نفوزمان کردۆتە نێو حیزبی دێموکرات، چاپ کرابوو. ئەمە بەدەستی منەوە بوو. لەو خۆپیشاندانەدا بۆ راگەیەنە گشتییەکانم خوێندەوە. پاشان لەگەڵ حەشیمەتەکە بەرەو ریستورانی میکۆنووس چووینو بۆ یادی ئەوان بێدەنگیمان راگرت. حەوتوو نەبوو کە لە لایەن ناوەندی پەنابەرانو زۆربەی لایەنو رێکخراوە سیاسییەکانەوە، رێوڕەسمو نارەزایەتییەک بەڕێوە نەچێتو ئەم کارانە تا ساڵی ١٩٩٧ بەشێک لە تێکۆشانی ئێمە بوو.

پێوەندی ئێرانو ئاڵمان تا کاتی تیرۆری رێبەرانی حیزبی دێموکراتی کوردستان لە ریستورانی میکۆنووس لە باشترین دۆخی خۆیدا بوو.

حەمید نەوزەری لەم بارەوە دەڵێ:

کاتێک کە خەریکی بەرنامەی بەڕێوەبردنی تیرۆرەکە بوون، هەیئەتێکی پایەبەرز هاتبوون لەگەڵ هاوئاهەنگکەری رێکخراوە

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

بەشی شەشەم

ئەمنییەتی‌یەکانی ئاڵمانو دەفتەری سەدری‌ئەعزەمی ئەوکات وتوویژیان کردو مەرجێکی پەرەپێدانی پێوەندی نێوان دوو وڵات لەسەر جێ‌بەجێ نەکردنی کاری تیرۆریستی لە لایەن کۆماری ئیسلامیی ئێران بوو کە ئێران ئەمەی قبووڵ کردبوو، ئەمەش لە دادگا هاتبۆوە بەر باس. ئەوەیکە ئاڵمان، ئێران لەدەست خۆی بدات بۆ لابی‌یەکانی ئابووری ـ سیاسی ئاڵمان بە هیچ شێوەیەک کارێکی ئاسان نەبوو. هەر بەم هۆیانە تا کاتی قۆڵبەسکردنی تاوانبار هەوڵ دەدرا ناکۆکیی نێوان کوردەکان، ناکۆکی‌یە نێوخۆیی‌یەکان بە تایبەت لە لایەن ئێرانەوە زەق بکرێتەوە.

ئیستراتیژی لایەنگرانی پێوەندی نێوان ئاڵمانو ئێران ئەوە بوو کە: لە ئێران دوو جەناح هەن، جەناحی توندڕەو بەم کارانە دەیانەوێ زەربە لە جەناحی میانەڕەو بدەن. لەم نێوەدا تەنیا تێکۆشەرانی سیاسیو بنەماڵەی قوربانیانو رزگار بووان بوون کە پێداگرییان لەسەر دەستێدابوونی ئێران لە رووداوەکەدا دەکرد، ئەویش تەنیا لەسەر هێندێک هۆکاری لۆژیکی (منگقی) وەک ئەوەیکە جیا لە کۆماری ئیسلامی هیچ کەسو گرووپێک لەم کوشتارانە قازانج وەرناگرێ، ئەڵبەتە لە بواری دادوەری‌یەوە ئەم شێوە هۆکار هێنانەوانە بایەخێکیان نیە.

دوای بەڕێوە چوونی توێژینەوە سەرەتایەکان لە لایەن پۆلیسی بێرلینەوە بە هۆی بایەخی مەسەلەکەو ئەوەیکە کوژراوەکان میوانی بێرلینو حیزبی سوسیال دێموکراتی ئاڵمان بوونو هەروەها گومان لەوەیکە لەوانەیە دەوڵەتێک لە پشت ئەم کوشتارانەوە بێت، لێکۆڵینەوەی زیاتر خرایە ئەستۆی پۆلیسی ئاڵمانو کۆمیسیونێک بە ناوی میکۆنووس بە ٨٩ ئەندامەوە کرایە بەرپرسی راپۆرتی ئەم رووداوە. لە حاڵێکدا هێشتا کۆماری ئیسلامی بە سوێندخواردن دەستێدا بوونی خۆی رەت دەکردەوە.

پەرویز دەستماڵچی دەڵێ:

کۆماری ئیسلامی سیاسەتی ئەوە بوو کە بەردەوام بە تەواوەتی دەستێدا بوونی خۆی رەت دەکردەوەو هێرشبەرانە کاری دەکرد . من لە بیرمە حسێن مووسەویان باڵوێزی کۆماری ئیسلامی لە "بۆن" وتوێژێکی لەگەل گۆڤاری "ئیشپیگل" کردبوو. ناوبراو سوێندی خواردبوو کە ئێمە کارێکمان بەم رووداوە نەداوە، ئەمە شەڕی خودی کوردەکانەو ئوپوزیسیۆنەو یەکتری دەکوژن.

پاشان لە دادگای میکۆنووس روون بۆوەو سەلمێندرا کە ئاغای موسەویان نە تەنیا لە تیرۆری میکۆنووس بەڵکوو لە تیرۆرەکانی ئورووپادا رۆڵێکی بنەڕەتی گێڕاوە. ئاغای موسەویان ئامادە نەبوو لەم پێوەندی‌یەدا لەگەڵ رادیۆ فەردا قسە

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

بکات. لەم کاتەدا بڵاو بوونەوەی وتارێک لە رۆژنامەی "فوکوس" پەردەی لەسەر دەستێدا بوونی کۆماری ئیسلامی لە رووداوەکە هەڵدایەوە کە قۆناغێکی نوێی لە لێکۆڵینەوەکان بەدواوە بوو.

"هوفرشولتر" نووسەری ئەم وتارەی فوکوس لە یەکێک لە هاورِێانی خۆی کە ئەندامی کۆمیسیۆنی ٨٩ نەفەرەی میکۆنووس بووە، دەبیستێ کە لێکۆڵینەوەکان وا نیشان دەدەن کە کۆماری ئیسلامی گەلاڵە دارێژەرو بەرِێوەبەری کوشتارەکان بووەو بەوانیان وتووە: کەسانێک کە راستەوخۆ دەستیان لە کوشتارەکان دا بووە قۆڵبەس بکەنو سزایان بدەن. بەڵام لە پێوەندی لەگەڵ پێوەندییەکانی پشت پەردەو دەستێدابوونی ئۆرگانەکانی کۆماری ئیسلامیی ئێران نابێ هیچ باسێک بکرێ‌و ئاکامی ئەم لێکۆڵینەوانە لە راپۆرتێکی سێ لاپەرِەییدا دراوە بە ئۆرگانە پێوەندیدارەکان لە ئاڵمان.

ئاغای هۆفرشولتر لە وەها نادادپەروەرییەک زوێر دەبێ‌و بە وەدەست هێنانی نوسخەیەک لەم راپۆرتەو ئەنجامدانی لێکۆڵینەوەیەکی زیاتر وتارێک بڵاو دەکاتەوە بۆ یەکەمین جار بێ ئەوەیکە ئاماژ بە سەرچاوەیەک بکات، وەزارەتی ئیتلاعاتی کۆماری ئیسلامیی ئێران وەک گەلاڵە دارێژەرو بەرِێوەبەری تیرۆری میکۆنووس ناوزەد دەکات. لەگەڵ باسکردنی هێندێک وردەکاری وەک چۆنیەتی هاتنی تیمی تیرۆر لە ئێرانەوەو لەم شتانە. بڵاو بوونەوەی ئەم وتارە بوو بە هۆی ئەوەیکە باڵوێزی کۆماری ئیسلامیی ئێران دژ بە رۆژنامەی فوکوس شکایەت بکاتو داوای ٥٠٠ هەزار مارک زەرەروزیان بکات. لە دادگاو لە بەرانبەر قسەکانی پارێزەری کۆماری ئیسلامیدا لەسەر درۆبوونی ناوەرۆکی وتارەکە ئاغای شولتر کۆپی سەنەدە سێ لاپەرِەیەکەی کۆمیسیۆنی میکۆنووسی پێشکەش بە دادوەر کردو سەرۆکی دادگا دوای تەئیدکردنی دروست بوونی بەڵگەکەو هەڵسەنگانی لەگەڵ وتارەکەی هوفر، ئیدیعای کۆماری ئیسلامیی ئێرانی رەت کردەوە. ئەمە یەکەمین شکستی کۆماری ئیسلامیی ئێران بوو بۆ پێشگیری لە بەرەوپێش بردنی لێکۆڵینەوەکانو بەرِێوەچوونی دادگای میکۆنووس. ئەمە سەرەتای دەسپێکردنی هێرشی ئێرانییەکانی دانیشتووی بێرلینو بنەماڵەی قوربانیان بوو لە راگەیەنەکان بۆ کۆمەڵگای ئاڵمانو خەڵکی جیهان.

پەرویز دەستماڵچی لەم پێوەندییەدا دەڵێ:

دوای دادگایی کردنی بڵاوکراوەی فوکوس ئێمە لەگەڵ کەسانێک ئاشنا بوین کە لە نێو تیمەکەدا هەواڵنێری زۆر باش بوونو ئەمانە لەم توێژینەوانەی کە دواتر کردبوویان چ بۆ پۆلیسو چ بۆ کارەکانی ئێمە یارمەتییەکی باشیان کردین کە هەنگاو بە هەنگاو ئێمە بتوانین بەرەوپێش بچینو نیشان بدەین کە کار کاری کۆماری ئیسلامیی ئێرانە.

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

بەشی پێنجەم:

قۆڵبەس کردنی تیرۆریستان

دوای تیرۆری میکۆنووس، کاربەدەستانی پۆلیسی ئاڵمان رایانگەیاند کە ئەگەریکی زۆر هەیە کە بکوژان لە ئاڵمان وەدەر کەوتبن. دەنگۆیەکی بەهێز لە ئارادابوو کە دەوڵەتی ئاڵمان، بڕیاری بە پۆلیسی ئاڵمان داوە هەوڵ بۆ قۆڵبەس کردنی بەرێوەبەرانی تیرۆرەکە نەدەن. چونکی بە وەها گرتن‌و قۆڵبەستکردنێک، ئەگەری شێوانی پێوەندی نێوان دوو دەوڵەتی ئێران‌و ئاڵمان لە ئارادا بوو.

پەرویز دەستماڵچی لەم پێوەندی‌یەدا دەڵێ:

ئاڵمانی‌یەکان (دەوڵەتی ئاڵمان) پێیان وابوو بە گیران‌و قۆڵبەسکردنی بەکرێگیراوانی کۆماری ئیسلامی، زنجیرە عەمەلیاتێکی تیرۆریستی بەرێوە دەچێت کە ئەمنییەتی نەتەوەیی‌یان دەخاتە مەترسی‌یەوەو گیانی هاوولاتیان دەخاتە مەترسی‌یەوەو لە ئاکامدا سیاسەتیان ئەوە بوو کە درێژەیان بە کات دەدا تا وەکوو تیرۆریستان لە ئاڵمان نەمێنن.

رابردووی کۆماری ئیسلامیی ئێران وەها نیگەرانی‌یەکی هەڵدەگرت. بەڵام بە پێی راپۆرتەکان هەموو بکوژان ئاڵمانیان بەجێ نەهێشتبوو. دەزگای سیخوڕی بریتانیا پۆلیسی ئاڵمانی ئاگادار کردبۆوە کە بکوژان هێشتا لە ئاڵمان ماونەتەوەو دوو کەسیان لە ماڵی برای یوسف ئەمینن. رۆژی ٤ی ئۆکتۆبری ١٩٩٢ پۆلیسی ئاڵمان هێرشی بردەسەر ماڵی یوسف ئەمین‌و دوو کەسیان بە ناوەکانی "یوسف ئەمین و عەباس راحل" قۆڵبەس کرد.

مێهدی ئیبراهیم زادە دەڵێ:

عەباس راحل کەسێک بوو کە ئەرکی لێدانی تیری خەلاسی لەسەرشان بوو. یوسف ئەرکی راوەستان لەبەر درگای لەسەرشان بوو بۆ ئەوە کەس لە ریستورانەکە وەژوور نەکەوێ.

یوسف ئەمین‌و عەباس راحل لوبنانین و لە دادگا روون بۆوە کە هەردووکیان لە ساڵەکانی ١٩٨٥ و ١٩٨٦ لە دەورووبەری

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

بەشی شەشەم

ڕەشتو له ئۆردووگایەکی سوپای پاسداران بۆ ماوەی ٦ مانگ دەورەیان دیبوو. دوای بەشدارییان لە شەڕی ناوخۆیی لوبنان چووبوونە ئاڵمان. بەڵام ئەم دوو کەسە لە بەڕێوەبەرانی گەڵاڵەکە بوون.

عەباس ڕاحل دوای گیرانی بێدەنگ دەبێ بەڵام دوایی چەند ڕۆژ یوسف ئەمین دانی بە تاوانەکەیدا ناو وردەکارییەکی زۆری لە شێوەی چۆنیەتی تیرۆرەکەو بەڕێوەبەرانی سەرەکی پشت پەردە ئاشکرا کرد.

مێهدی ئیبراهیم زادە دەڵێ:

شوێن پەنجەی گیراوەکان و یەک لەوان عەباس ڕاحل بە چەکەکەوە مابوو. چەکەکە دوای تیرۆرەکە لە نێو کیفێکی وەرزشیدا فڕێ درابووە پارکینگێکی ماشینەکان. چەکەکە لە ڕێگای ئیتلاعاتەوە گەیشتبووە دەستی کازم دارابی. کازمی دارابی کازرونی ئێرانییەکی ناسراوە کە لە ساڵی ١٩٨٣ لە ئاڵمان بووە لە بەرانبەر حەرەکەتە ئیعتیرازییەکانی خوێندکاران کە بە دژی کۆماری ئیسلامی ڕێکیان دەخست بە توندی هەڵوێستی دەگرتو وەک مۆرەیەکی توندڕەوی کۆماری ئیسلامی ناسراوەو دوو، سێ جاریش بڕیار بوو لە ئاڵمان وەدەرنرێ.

حەمید نەوزەری لەم پێوەندییەدا دەڵێ:

کازمی دارابی ساڵی ١٩٨٠ هاوکلاسی من بوو، دووراودوور یەکترمان دەناسیو من دەمزانی کە ئەو لایەنگری ڕێژیمەو لە خۆپیشاندانەکاندا کە لەبەردەم باڵوێزخانەکانی کۆماری ئیسلامیدا بە بۆنەی زەخت خستنە سەر زیندانیانی سیاسی ڕێکدەخرا، کازمی دارابی سەردەستەی تاقمی حیزبوڵڵاو ئێرانیو لوبنانی بوو کە بەرگری لە باڵوێزخانەی کۆماری ئیسلامی دەکرد.

کازمی دارابی جیا لە بەشداری لە خۆپیشاندانەکان بە قازانجی کۆماری ئیسلامیو ئەندامبوون لە ڕێکخراوی ئیتلاعاتو ئەمنییەتی ئێران، پێشینەی دیکەشی لە بنکەی پۆلیسی ئاڵماندا هەبوو.

ناوی کازم دارابی لە کارەساتی شاری ماینس دا هەبوو کە گرووپە حیزبوڵڵاییەکانی لایەنگری ئێران ئەندامانی خۆیانیان لە سەرانسەری ئاڵمان کۆ کردەوەو لە مانگی مارسی ١٩٨٢ هێرشیان کردە سەر ئەو خەوتنگە (خوابگا)یانەی کە

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

بەشی شەشەم

خوێندکارانی ئوپۆزیسیۆنی کۆماری ئیسلامی تێیدا دەژیانو خوێندکارێکی ئاڵمانی لەم رووداوەدا گیانی لەدەست دا. یەکێک لە گیراوانی ئەم رووداو کازمی دارابی بوو.

دوای رووداوی شاری ماینس کازمی دارابی بە ٨ مانگ زیندانی مەحکووم کرا، بەڵام بە دەستێوەردانی وەزارەتی کاروباری دەرەوەی کۆماری ئیسلامیو باڵوێزخانەی ئێران لە بۆنو هەوڵی وەزارەتی دەرەوەی ئاڵمان بڕیار درا ناوبراوی تا کۆتایی خوێندن لە ئاڵمان بمێنێتەوە.

حەمید نەوزەری دەڵێ:

جیا لە دارابی ئەوانی تر وەدەرنران. کازمی دارابی تا ئەو رۆژەی کە وەک بەشدار لە تیرۆری دادگای میکۆنووس قۆڵبەس کرا، خوێندکار بوو. دیارە کە ئەم مۆرەیە بۆ دەوڵەتی ئێران چەندە بایەخی هەبووە کە بە تایبەت ویستوویانە لە ئاڵمان بمێنێتەوە.

مێهدی ئیبراهیم زادە:

دارابی لە تیرۆری میکۆنووس دا رۆڵی "تدارکاتچی" واتە رێکخستنی لە ئەستۆوە بووەو کەسێک بووە کە لوبنانییەکانی بۆ ئەم کارە دۆزیوەتەوە. لە راستیدا دارابی رۆڵی رێکخستنی کارەکانی هەبووە بۆجێبەجێ کردنی دانی تیرۆرەکە. ئامادە کردنی خانووی جێی متمانە بۆ تیرۆریستەکانیش لە ئەستۆی دارابی بووە.

کازمی دارابی لە رێگای ئەمانی فەراهانی (باڵوێزی ئێران لە بێرلین) و جەوادی، ئەفسەری ئەمنییەتی باڵوێزخانەی کۆماری ئیسلامی لە بۆن پێوەندی بە وەزارەتی ئیتلاعاتو ئەمنییەتی وڵات (واواک)ەوە هەبووە. سەرەڕای ئەمەش بۆ باڵوێزخانەی کۆماری ئیسلامی کاری دەکردو بە پێی بەڵگەی فەرمی باڵوێزخانەی ئێران لە ئاڵمان ناوبراو لە ساڵی ١٩٩١دا وەک نوێنەری تەواو بڕیاردەری کۆماری ئیسلامی لە غورفە (دیوی) ئێران بە رێکخراوی ئیدارەی پێشانگاکانی بێرلین ناسێندرا. کازمی دارابی جیا لە خاوەندارێتی بەقاڵیو سەوزی فرۆشی، ئەندامی ئەنجوومەنی ئیسلامیی خوێندکارانیش بوو. پاشان دادگا دەریخست کە دارابی لەگەڵ دوو کەس بە ناوەکانی بەهمەن برنجیانو سابت دیانەت گیلانی رێکخستنەکانی ئەنجوومەنی ئیسلامییان بەڕێوە بردوە. ئەم دوو کەسەش بە پێی بەڵگەکانی دادگا بۆ واواک کاریان دەکرد. جیا لە عەباس راحلو کازم دارابی کازرونی دوو کەسی دیکەش بە ناوەکانی محەممەد عەتریسو عەتاوڵڵا ئەیاد گیرانو قۆڵبەس کران کە

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

هەردووکیان لوبنانی بوون.

پێنج کەسی دیکەش توانیان هەڵێنو ئاڵمان بەجێ بهێڵن. ئەم ٥ کەسە بە پێی بەڵگەکانی دادگا بریتی بوون لە: سی ئێرانیو دوو عەرەب. گرینگترین کەسیان عەبدولڕەحمان بەنی هاشمی، هاووڵاتی ئێرانی بوو کە راستەوخۆ وەک ئەندامێکی واواک لەژێر چاوەدێری ئایەتوڵا عەلی فەلاحیان دا کاری دەکرد. عەبدولڕەحمان بەنی هاشمی هەر ئەو کەسەیە کە بە تیربار دەسرێژی لە رێبەرانی حیزبی دێموکراتی کوردستانی ئێران کرد. دادگا سەلماندی کە ناوبراو هەر ئەو کەسەیە کە لە ساڵی ١٩٨٧دا فرۆکەوانێکی ئێرانی لە ژنێف تیرۆر کرد. جیا لە عەبدولڕەحمانی بەنی هاشمی، کەسێکی دیکە بە ناوی محەممەدو کەسێکی دیکەش کە شۆفیریی مرسدێس بێنزەکەی لە ئەستۆ بوو هەردووکیان ئێرانی بوون و لە ئاڵمان هەڵاتن.

نەفەری چوارەم کە توانی خۆی دەرباز بکا ئەبووجەعفەری ناو بوو. بە پێی بەڵگەکانی دادگای میکۆنووس دوای تیرۆرەکە ئەبووجەعفەر خۆی گەیاندە ئێرانو بۆ ماوەیەک لە هۆتێل ئازادی لە تاران مایەوە. پۆلیسی ئاڵمان لە دادگا شایەتی ئەوەی دا کە هاوسەری ئەبوو جەعفەر چەندین جار لەگەڵ هاوسەرەکەی لە هۆتێل بە تەلەفۆنی پێوەندی گرتبوو. نەفەری پێنجەمیش ناوی ئەبوو محەممەد بوو کە بە پێی دوایین زانیارییەکانی دادگا یەکێک لە پارێزەرانی شێخ فەزلوڵڵا (یەکێک لە رێبەرانی شێعەکان لە لوبنان) بووە.

بەشی شەشەم:

دۆزینەوەی وێنەکان و سەرچاوەی چەکی تیرۆریستەکان

قۆڵبەسکردنی یوسف ئەمین، عەباس راحل و کازم دارابی دەسکەوتێکی گرینگ بوولە رووداوی میکۆنووس دا. سەرەڕای ئەوەیکە پۆلیس ئەم سێ کەسەی قۆڵبەس کردبوو بەڵام هیچ شێوە زانیارییەکی لەسەریان بڵاو نەدەکردەوەو پاشان روون بۆوە کە یوسف ئەمینو عەباس راحل "دوو بەندکراوی لوبنانی"، نکۆڵیان لە ناسیاویان لەگەڵ کازم دارابی کردوە. دوو پێشکەشکاری بەرنامەیەکی گرینگی تلویزیۆنی ئاڵمان بە ناوی "کۆنتراسکە" خاتوو سۆزان ئۆپاڵکاو ئاغای لۆبێر زیگمون، پێوە بوون سەبارەت بە گیراوەکان " یوسف ئەمین، عەباس راحلو کازم دارابی" بەرنامەیەک پێشکەش بکەن. بەڵام بۆ نیشاندانی شووناسی ئەو سێکەسە پێویستیان بە وێنەکانیان هەبوو، لە هەموان گرینگتر وێنەی دارابی بوو کە دەیتوانی بەڵگەیەکی باش بێ بۆ پێوەندی دەوڵەتی کۆماری ئیسلامیو تیرۆری میکۆنووس.

بەشی شەشەم

ئەوان پێوەندی بە پەرویز دەستماڵچی‌یەوە دەگرن‌و داوای لێ دەکن لەم بارەوە یارمەتی‌یان بکات تا لە ئەگەری تەحویل دانەوەی کازمی دارابی بە دەوڵەتی ئێران پێشگیری بکرێت.

لەو پێوەندی‌یەدا پەرویز دەستماڵچی دەڵێ:

ئاغای دارابی پێشتر لەگەڵ رێکخراوێک کاری دەکرد بە ناوی "رێکخراوی خوێندکارانی موسوڵمان"، هێندێک لە خوێندکارانی موجاهیدینیش لەم رێکخراوەدا بوون، دواتر ئەوان جیا بوونەوە. یەکەم کارێک کە من کردم پێوەندیم لەگەڵ هێندێک لەو موجاهیدینانە گرت تا بزانم ئەوان وێنەیەکی دارابیان لا پەیدا دەبێ، لەودا سەرکەوتوو نەبووم.

دارابی ماوەیەک لە قوتابخانەیەکی فەننی لە دیٚهلی دەیخوێند. من پێوەندیم بەوێوە گرت‌و دەمەویست لە رێگای ناسیاوێکی خۆمانەوە وێنەیەکی دارابی لە پەروەندەکەدا دەرکێشم. لەوێشدا سەرنەکەوتم. گوتیان پۆلیس هاتووەو پەروەندەکەی بردووە.

دەستماڵچی بە زیگمون دەڵێ:

لە وەدەستهێنانی وێنەی دارابی‌دا سەرکەوتوو نەبووە. بەڵام چەند رۆژ دوای‌گەڕانەوەی لە سەفەری دیٚهلی لە کاتی گوێدان بە پەیامە زەبتکراوە تەلەفۆنیەکانیدا، سەرنجی بۆ لای پەیامێک رادەکێشرێ کە ئیدارەی ئاگاهی بۆی دانابوو. دەستماڵچی پێوەندی بە ئیبراهیم زادەوە دەگرێ‌و لێی دەپرسێ کە ئایا ئێوەش وەها پەیامێکتان بۆ هاتووە؟ ئیبراهیم زادە دەڵێ: پۆلیس چەند وێنەیەکی لە ماڵی برای یوسف ئەمین وەدەست هێناوەو داوای لەو کردوە وێنەکان چاو لێبکات‌و بەرپرسی تیرۆرەکە شناسایی بکات. ئیبراهیم زادە دەڵێ: لە ئاڵبۆمی پۆلیس دا چاوی بە وێنەی دارابی، عەباس راحل‌و یوسف ئەمین کەوتوە.

دەستماڵچی بڕیاردەدا کە ئەم وێنانە وەدەستبهێنێ، پێوەندی بە پۆلیسەوە دەگرێ. پۆلیس داوای لێدەکات بۆ دیتنی وێنەکان بچێتە بنکەی پۆلیس. دەستماڵچی داواکەی پۆلیس قبووڵ ناکات. بە بیانووی ئەوەی کە خاوەن کارەکەی ئیزنی پێ ناداتو ناتوانێ بەردەوام شوێنی کارەکەی بەجێ بێڵێ. بە پۆلیس پێشنیار دەکا وێنەکان ببەنە شوێنی کاری دەستماڵچی.

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

بەشی شەشەم

پەرویز دەستماڵچی لەم بارەوە دەڵێ:

پێش ئەوەیکە ئەوان بێن من مونشی‌یەکەی خۆم تێگەیاند کە ئەمڕۆ بڕیار وایە چەندکەسێک بێن بۆ ئێرەو کاریان بە منە. ئەگەر دیتت من لەگەڵ میوانەکان چووم بۆ شوێنێکی دیکە، بڕۆ سەرمێزەکەیان چاولێبکە، ئەگەر دیتت ئالبۆمێکی کراوە لەوێیە، هەڵیبگرەو بیبە کۆپی لێ هەڵگرە. ئەوان هاتنو دانیشتنو من خەریکی چاو لێکردن لە وێنەکان بووم. ئاغای ئیبراهیم زادە لە پەنامەوە خەریکی باسکردن لە وێنەکان بوو. لە ناکاو بێدەنگ بوومو وام نیشاندا کە ماندووم. پێشنیارم بە میوانەکان کرد کە زۆر ماندوومو چیدیکە ناتوانم چاولێبکەم، ئەگەر حەزتان لێیە چێشتخانەو شوێنی پشوودان رووبەرووی ئێرەیە با بچین قاوەیەک بخۆین، ئەوانەش با لێرە بن. دەستماڵچی پێوەندی بە ئۆپاڵکاو زیگمونەوە دەگرێو پێیان دەڵێ وێنەکانی وەدەست هێناوە. ئەوان بۆ وەرگرتنی وێنەکان دەچن بۆ دەفتەری ئاغای دەستماڵچی.

دەستماڵچی دەڵێ:

وێنەیەک بوو لە دارابی، عەباس راحلو یوسف ئەمین، واتە سێ کەس لە تیمی تیرۆر کە قۆڵبەس کرابوون. دەست لە ئەستۆی یەکتری، لە شوێنی کاری ئاغای دارابی. لەوانەیە ئێچوە باوەڕ نەکەن، خاتوو ئۆپاڵکاو ئاغای زیگمون لە خۆشی وەدەستهێنانی ئەم وێنەیە پێیان سەرعەرز نەدەکەوت.

هیچکات پێیان وا نەبوو ئێمە حەوتوویەکە بەدوای ئەم وێنەوەینو لە ناکاو وێنەی هەرسێ کەسمان بەدەست لە ئەستۆی یەکتری پەیدا کردوە.

بڵاو بوونەوەی وێنەی دارابی، راحلو یوسف ئەمین، لە بەرنامەی تلویزیۆنی "کۆنتراسکە"دا هەڵایەکی زۆری لێ کەوتەوەو بەیانی رۆژی دواتر بنکەی ئاگاهی دەستماڵچی بانگ کردو داوای لێکرد کە قبووڵی ئەوە بکات کە ئەو وێنەکانی داوە بە بەرنامەی "کۆنتراسکە". دەستماڵچی دانی بەوەدا نەنا، چونکی هەڵگرتنی وێنە لە ئالبۆمی پۆلیس کارێکی نایاسایی‌یە.

دەستماڵچی لەم پێوەندی‌یەدا دەڵێ:

پێویس بوو من ئەو کارە بکەم بۆ ئەوەیکە ئێمە بتوانین بە شێوەیەک ئەم کارە بەرەوپێش بەرین. ئەم کارەی من زەرەری لە کەس نەداوە. ئێمە دەمانویست ئەم بەربستانە بشکێنینو ئەم رێگایە بکەینەوە بۆ ئەوەی پێش بە بەرەوپێشچوونی ئەم

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

بەشی شەشەم

پەروەندەیە نەگیردرێ.

هەنگاوێکی دیکە کە ڕێخۆشکەری ئامادە بوونی ئیدیعانامەی دادستان بوو، ڕوون بوونەوەی سەرچاوەی ئەو چەکە بوو کە ڕێبەرانی کوردی پێ کوژرابوو. هەروەک پێشتر گوێبیستی بوون تیرۆریستەکان ئەو تیربارو کۆڵتەی کە پێی تیری خەلاسیان بە قوربانیانەوە نابوو لە جانتایەکی وەرزشیو لە پیشانگایەکی ماشین دا بەجێیان هێشتبوو، پۆلیس ئەو چەکانەی دۆزیەوە. لوبێرزیگمون لە ڕێگای یەکێک لە هاوڕێیانیەوە لە ئیدارەی ئاگاهی پێدەزانێ کە ئەو کۆڵتەی کە شناسایی کراوە لە کۆی ئەو چەکانەیە کە ساڵی ١٩٧٢ لەلایەن ئیسپانیاوە تەحویلی ئەرتەشی شاهەنشاهی دراوەو دوای شۆڕشی ١٩٧٩ کەوتۆتە دەستی کۆماری ئیسلامیی ئێران.

باسی شناسایی چەکی تیرۆرەکەی میکۆنووس دەگاتە بڵاوکراوەکان، بەڵام دەوڵەتی ئاڵمان لە بەرژەوەندی خۆیدا نەدەدیت کە سەرچاوەی چەکەکانو بەستراوەییان بە دەوڵەتی ئێران رابگەیەنێت. ئەم گومانە لە نێو ئەندامانی کۆمیتەی ئوپوزیسیۆنی ئێرانی (لە تاراوگە)و هەروەها بنەماڵەی قوربانیەکانیشدا هەبوو کە دەوڵەتی ئاڵمان دەیەوێ مەسەلەکە پوش بەسەر بکاتو نایەوێ ناوی کۆماری ئیسلامی زەق بێتەوە. پەرویز دەستماڵچی لەگەڵ ڕۆژنامەوانێکی لاوی ئاڵمانی ناسیاوی پەیدا کردبووو یەک دوو جارێکیش وێنەی بڵاونەکراوەو هێندێک هەواڵی پێدابوو کە بڵاوی بکاتەوە، ئەویش لە ڕۆژنامەی پڕتیراژی "بێسێڤ"دا بڵاوی کردبوونەوە.

لەم پێوەندی‌یەدا دەستماڵچی دەڵێ:

یەکێک لەم وێنانە، وێنەیەکی عەباس راحل بوو کە لە سەوزی‌فرۆشی ئاغای دارابی‌دا خەریکی سەوزی خاڵی کردن بوو، پێم وت ئەمە وێنەی ئەو کەسەیە کە بە دەمانچە تیری خەلاسی بە قوربانیانەوە ناوەو کەس نیەتی. بە ڕاستی خۆشم ئەم وێنانەم نەبوو. ئێمە ئەم وێنەیەمان کۆپی کردبوو. ئەوان ئەم وتارەیان لە لاپەڕەی ٣ دابەزاند.

دەستمالچی لەم کارە زۆر زوێر دەبێ، چونکی بڕیار وابوو لە لاپەڕە یەک دا چاپ بکرێ. هەواڵنێرەکە بەڵێنی پێدەدا ئەمجارەیان حەتمەن لە لاپەڕە یەکدا هەواڵەکانی بۆ دادەبەزێنێ. دوای ئەوەیکە دەستماڵچی لە شناسایی چەکەکەو پێوەندی ڕاستەوخۆی بە کۆماری ئیسلامی‌یەوە ئاگدار دەبێ بە دوای هەواڵنێری لاودا دەچێ.

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

دەستماڵچی دەڵێ:

پێم وت دەمەوێ شتێکتان پێ بدەمو ئەگەر ناتانەوێ لە لاپەڕەی یەکدا دایبەزێنن چاپی مەکەن. من بەڵگەیەکم لەگەڵ خۆم بردبوو کە بە هیچ شێوەیەک پێوەندی بەم چەکەوە نەبوو. ژمارەی پەروەندەی میکۆنووسم لە سەرەوەی ئەو بەڵگە نووسی. بەڵگەکەم لە دوورەوە راگرتو پێم وت: من ناتوانم ئەم بەڵگەیە بدەم بە ئێوە. ئەمە ژمارەی پەروەندەکەیە، من دەیخوێنمەوەو ئێوە بینووسنو پاشان لە پیوەندییە گشتییەکانی پۆلیس پرسیار بکەن بزانن ئەمە پەروەندەی میکۆنووسە یان نا! لە خۆمەوە ژمارەیەکم خوێندەوە، چەکی میکۆنووس، کۆڵتی میکۆنووس لە رێکەوتی ١٩٧٢وەوە فرۆشراوە بە ئەرتەشی شاهەنشاهی، لە کوێ فرۆشراوە ئەمەم پێ نەگوتن. پێی وتم دەبێ تۆ ئەوەمان پێ بڵێی. وتم ئیمکانی نیە، چونکی پێیان وتم نەڵێم. گوتی نەخێر وانابێ، من دەبێ لەگەڵ بەرپرسەکەم قسە بکەم، ئەم بەڵگەیە زۆر گرینگە. وتم ناتوانم بەڵام دەتوانم کارێک بکەم. من لەگەڵ ئەو کەسانەی کە ئەو بەڵگەیان پێ داوم قسە دەکەم، ئەگەر ئەوان رازی بوون من بە فاکس بۆتان دەنێرم. بەڵام مەرجێکم هەیە، ئەویش ئەوەیە کە دەبێ لە لاپەڕە یەک دایبەزێنن. لە خۆڕا ئەو شتەم دەگوت، چونکی کەس ئەو بەڵگەیەی پێ نەدابووم.

وتی باشە بزانم بەرپرسەکەم چیدەڵێ: پاش چەند دەقیقەیەک هاتەوەو وتی بەرپرسەکەم قبووڵی کردوو رازییە.

منیش رۆیشتمەوە ماڵێو دوای کاتژمێرێک تەلەفوونم بۆ کردەوەو پێم وت ناهێڵن من ئەو بەڵگە بدەم بە ئێوە. بەڵام مۆڵەتیان داوم نوسخەیەکی دەسخەتی ئەو بەڵگەیەتان بۆ بنێرم، دەتانەوێ؟! وتی بینێرە. منیش بە دەسخەت نووسیم: چەکی ژمارە ئەوەندە، کۆڵتی فلان لە ئێرانەوە هاتووە خاوەنی ژمارە سریاڵی فلانەو لە ساڵی ١٩٧٢وەوە بە جێی ئیسپانیا نووسیم ئاڵمان. زانیارییەکان راست بوون، تەنیا ولاتەکە هەڵە بوو. رۆژی دووشەممە بوو کاتژمێر ٦ی بەیانی زەنگیان بۆ لێدام. دیتم لوبێرزیگمون، ئەو دۆستەم بوو کە لە تلویزیۆن کاری دەکرد، پێی وتم دەستماڵچی هیچت بیستووە؟ وتم نا چی بووە؟ وتی رۆژنامەی "بێسێڤ" لە لاپەڕە یەک دا هەواڵێکی بڵاو کردۆتەوە کە دەوڵەتی ئاڵمان چەکەکەی داوە بە ئێران!!و ئەم راپۆرتە لە ئاسۆشیتێدپرێسو زۆر لە رۆژنامەکانی دونیا بڵاو کراوەتەوە.

بڵاوبوونەوەی ئەم هەواڵە لە هەواڵدەرە نێونەتەوەییەکاندا بە شێوەیەکی نادروست بوو بە هۆی دژکردەوەی دەوڵەتی ئاڵمان. کاتژمێرێک دواتر دادستانی گشتیی ئاڵمان لە کۆنفرانسیکی چاپەمەنیدا دەڵێ: راستە کە ئەو کۆڵتەی کە لە

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

بەشی شەشەم

تیرۆری میکۆنووس دا کەڵکی لێ وەرگیراوە لە کۆماری ئیسلامی‌یەوە هاتووەو لە ساڵی ١٩٧٢دا تەحویلی ئێران دراوە بەڵام دەوڵەتێک کە ئەم کۆڵتەی بە دەوڵەتی ئاڵمان داوە ئیسپانیایە نەک ئاڵمان.

دەستماڵچی دەڵێ:

دادستانی گشتیی ئاڵمان لە هەڵوێستێکی راشکاوانەدا رایگەیاند کە چەکی تیرۆری میکۆنووس لە ئێرانەوە هاتووە.

دانپێدانانی دادستانی گشتیی ئاڵمان بەوەیکە چەکی تیرۆری میکۆنووس لە ئێرانەوە هاتووە خاڵێکی گرینگو بەرچاو بوو لە پەروەندەی ئەم رووداوەدا.

بەشی حەوتەم:

ئیدیعانامەی دادستانی ئاڵمان

نزیک بە حەوت مانگ دوای بەڕێوەچوونی تیرۆری میکۆنووس لە مانگی مەیدا دادستان ئیدیعانامەی خۆی ئامادە کردو پێشکەش بە دادگای بەرزی بێرلینی کرد. دادستان لە ئیدیعانامەی ساڵی ١٩٩٣ی خۆیدا ئاماژەو پێداگری لەسەر گەڵاڵەداڕێژی تیرۆری ڕێبەرانی حیزبی دێموکراتی کوردستانی ئێران لە ریستورانی میکۆنووس لە لایەن کاربەدەستانی کۆماری ئیسلامیی ئێران کرد. دوای دووهەمین شەڕی جیهانی بۆ یەکەمین جار دادستانی ئاڵمان باسی تیرۆریزمی دەوڵەتی هێنایە گۆڕێ.

حەمید نەوزەری "بەرپرسی کانونی پەنابەران لە بێرلین" دەڵێ:

دەوڵەتی ئێران وەک بەڕێوەبەری ئەم تیرۆرە ناسراو دادستان وتی دەیسەلمێنێ کە وەزارەتی ئیتلاعاتی کۆماری ئیسلامی‌و وەزیرەکەی "عەلی فەلاحیان" بەڕێوەبەری ئەم کارەساتە بوون.

دوای نزیک بە سێ حەوتوو لێکۆڵینەوە دادگای بەرزی بێرلین ئیدیعانامەی دادستانی قبووڵ کردو کارە سەرەتایی‌یەکانی دادگا رێکخرا. ٢٨ی ئۆکتۆبری ١٩٩٣ وەک رۆژی دەسپێکردنی دادگا دیاری کرا. دەوڵەتی کۆماری ئیسلامی لە هەوڵدابوو

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

بەشی شەشەم

پێش بە بەڕێوەچوونی دادگا بگرێ. ڕێبەرانی کۆماری ئیسلامی لە بەرانبەر بەڕێوەنەچوونی دادگادا ئامادە بوون گەلێک ئیمتیاز بە دەوڵەتی ئیسرائیل بدەن. بەڵام کار لە دەستی ئاڵمان چووبووە دەرێ.

حەمید نەوزەری لەم پێوەندییەدا دەڵێ:

سێ حەوتوو پێش لە دەستپێکردنی دادگا عەلی فەلاحیان لەگەڵ تاقمێکی دیکە راستەوخۆ هاتنە ئاڵمان بۆ ئەوەی ئیمتیاز بدەن. ئیشمیت باوئیر وەزیری راوێژکار لە دەوڵەتی ئاڵمان گوتی: فەلاحیان چوارجار داوای لێکردبوو بۆ هێندێک شت یارمەتیی ئاڵمان بدات: بارمتەکان ئازاد بکات، ئیمتیاز بە ئیسرائیل بدات، بارمتەکانی ئیسرائیلی ئازاد بکاتو هێندێک کاری دیکە بکەن کە ئەوان لە وڵامدا وتبوویان:کار لە دەستیان چۆتە دەرێو کەوتۆتە دەستی دەزگای دادوەریو ئێمە ناتوانین هیچ گوشارێکیان بخەینە سەر.

مێهدی ئیبراهیم زادە دەڵێ:

ئیشمیت باوئیر کە لە کاتی دەوڵەتی "هیلمۆت کۆڵ"دا وەزیری رێکخستنی رێکخراوە ئەمنییەتی‌یەکان بوو، دانی بەوەدا نا کە عەلی فەلاحیان لە سەفەری ئۆکتۆبری ١٩٩٣ی خۆیدا بۆ ئاڵمان داوای لێ کردوە کە پێش بە بەڕێوەچوونی دادگا بگرێ:

ئەوەیکە لە پێشنیارەکەی ئێران بۆ مەعامەلە لەگەڵ ئاڵمان زۆرجێی سەرنجو تێڕامان بووو لە شایەتی دانی ئیشمیت باوئێر لە دادگاش دا دەرکەوت ئەوە بوو کە کۆماری ئیسلامی ئامادە بوو ژمارەیەک لە بارمتەکانی ئیسرائیلی کە لە دەستی حیزبوڵڵا دیل بوون ئازاد بکات. ئەوە لە دۆخێکدا بوو کە زۆرجار کۆماری ئیسلامی وتووێژی لەگەڵ ئیسرائیلی بە خەتی سووری نیزامیی ئیسلامی ناوبردبوو.
داواکاری کۆماری ئیسلامیو وەزیری ئەمنیەتی ئەم وڵاتە لە دەوڵەتی ئاڵمان بۆ پێشگیری لە بەڕێوەچوونی دادگا ئەم پرسیارەی درووست کرد کە ئەگەر دەوڵەتی کۆماری ئیسلامیی ئێران دەستی لە تیرۆری رێبەرانی کورددا نەبووە بۆچی خوازیاری بەڕێوەنەچوونی ئەم دادگایەیەو ئامادەیە ئیمتیازگەلێک بدا.

تۆمەتبارانی قۆڵبەسکراو خۆیان ئامادەی بەرگری دەکرد. بۆ هەرکام لە تۆمەتبارەکان دوو پارێزەری دیاری کراو (تسخیری) لە باشترین پارێزەرەکانی ئاڵمان هەڵبژێردرا.

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

بەشی شەشەم

حەمید نەوزەری دەڵێ:

پارێزەرەکانی دادگای میکۆنووس لە بەناوبانگترین پارێزەرەکانی جەنایی بوون و زۆربەیان لە دادگاگەلێکی وەک دادگای میکۆنووس پارێزەری تۆمەتبارەکانیان دەکرد.

کازمی دارابی جیا لە دوو پارێزەری دیاریکراو (تسخیری)، پارێزەرێکی دیکەشی هەبوو.
پرسیار ئەمەیە کە خەرجی ئەم پارێزەرە گرانقیمەتانە کێ دەیدا؟

حەمید نەوزەری لەم پێوەندییەدا دەڵێ:

پارێزەری سێهەمی دارابی، یەکێک لە گرانقیمەتترین پارێزەرەکانی ئاڵمان بوو. شارەزایان دەیانگوت: بۆ ئەم سێ ـ چوار ساڵە بۆ نموونە دەبێ یەک میلیۆن مارکی وەرگرتبێ. ئەمە بوو کە کەسێ جیا لە دەوڵەتی ئێران نەیدەتوانی ئەم خەرجانە دابین بکا.

بەشی هەشتەم:

دەسپێکردنی دادگایی

سەرەڕای سەرجەم ئەو گوشارانە دادگا دەستی بە کارەکانی خۆی کردو دادستان ئیدیعانامەی خۆی خوێندەوە. لەم پێوەندییەدا حەمید نەوزەری دەڵێ:

دوای شەڕی دووهەمی جیهانی بە گوێرەی ئیدعانامەیەک تیرۆریزمی دەوڵەتی هاتە گۆڕێو دەوڵەتی کۆماری ئیسلامی ئێران وەک بەڕێوەبەری ئەم تیرۆرە ناسراو دادستان وتی کە دەیسەڵمێنێ کە وەزارەتی کۆماری ئیسلامیی‌و وەزیرەکە "عەلی فەلاحیان" کە ئەندامی هەیئەتی دەوڵەتەو ئۆرگانێکی رەسمی کۆماری ئیسلامییە، بەڕێوەبەری ئەم رووداوەن.

هاوسەری نووری دێهکوردی "شۆهرە بەدیع" وەک شایەتی یەکەم بانگ کرایە دادگا:

بەشی شەشەم

شوهره بەدیع دەڵێ:

من وەک شکایەتکەری تایبەتی (شاکی خصوصی) هەر لە ڕۆژی یەکەمی دادگاوە تا کۆتایی دادگا، بە جلی ڕەشەوە لەوێ بووم. لە ڕۆژەکانی یەکەمی دادگا، دادوەرەکان بڕیاریاندا یەکەم شایەت بانگهێشتی شوێنی شایەتی دان بکەن و ئەو کەسەش من بووم کە زۆریش ئامادە نەبووم. بەڵام چونکی دەمزانی شتێک جیا لە ڕاستییەکان ناڵێم، دەسبەجێ ڕۆیشتم و دەستم کرد بە وەڵامدانەوە. هەر لەو کاتەوە کە تەلەفونم بۆ کرابوو، دەمزانی کار کاری کۆماری ئیسلامیی ئێرانە و لە هەموو شوێنێک ئەوەم گوتو هەمووی ئەو دەنگۆیانەم ڕەتکردەوەو لە دادگا کۆماری ئیسلامیم وەک تاوانباری سەرەکی ناوزەد کرد. بە سەرنجەوە لە ڕەوتی دادگا ورد بوومەوە.

بە دوای خاتوو شۆهرە بەدیع دا ئەوانەی وا لە تیرۆرەکەدا ڕزگاریان ببوو، شایەتیيان داو بە وردی ڕووداوەکەیان گێڕایەوە. وردبینیو دادپەروەری دادوەرەکانو دادستان شوێنی لەسەر هەموو لایەک دانابوو.

شوهره بەدیع دەڵێ:

دادوەرەکان مرۆڤگەلێکی شەریفو مرۆڤدۆست، دادپەروەرو وردبین بوون. بە تایبەت سەرۆکی دادگا ناوبانگی بە گەورەترینو دادپەروەرترین دادوەری دادگاکانی ئاڵمان دەرکردبوو.

لە نێو زیاتر لە ١٨٠ شایەت دا، شایەتی دانی دووکەس لە لایەنە جۆراوجۆرەکانی دادگای میکۆنووس ڕۆڵی سەرەکیو ڕوونکەرەوەی هەبوو. یەکیان ئەبولحەسەن بەنیسەدر، یەکەم سەرۆک کۆماری کۆماری ئیسلامیو ئەویتریان "ئەبولقاسم مسباحی" ناسراو بە فەرهاد یان شایەتی ئیتلاعاتو ئەمنییەتی کۆماری ئیسلامی بوو کە دوای پێزانین بەوەیکە دیکوژن و بەرنامەیان بۆی هەیە لە ئێران هەڵات و لە ڕێگای بەنیسەدرەوە بە دادگا ناسراو شایەتی دا.

شۆهره بەدیع دەڵێ:

بەڕاستی ئاغای بەنیسەدر ڕۆڵێکی سەرنجراکێشی گێڕاو زۆری یارمەتی بە بەرەوپێش چوونی دادگا دا کە من و کچەکەم وەک خۆمان زۆری سپاس دەکەین کە بێ هیچ هەڵوێستێک کێشەکانی بە جوانی ڕوون دەکردەوە.

بەنیسەدر لە ڕۆژنامەیەکەیدا "انقلاب اسلامی در هجرت" لە زمان یەکێک لە سەرچاوەکانی خۆیەوە هێندێک زانیاری

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

بەشی شەشەم

سەبارەت بە تیرۆری میکۆنووسو بەڕێوەبەرانی بڵاوکردەوە کە سەرنجی دادستانی بۆلای خۆی راکێشاو داوای لێکرا بۆ شایەتی دان بچێتە دادگا.

حەمید نەوزەری لەم پێوەندیەدا دەڵێ:

بەنیسەدر بەشێک لەو زانیارییانەی کە مسباحی پێی بووو هەروەها ئەو زانیاریانەی خۆی کە لە رێگای هێندێک سەرچاوەی دیکەوە بە دەستی هێنابوو، پێشکەش بە دادگای کرد. بەنیسەدر لە سێ سەرچاوە قسەی کردو بۆ ئەوەی ناویان نەهێنێ بە "A.B.C" ناوی سەرچاەکانی دەهێنا. سەرچاوەی C کە لەگەڵ رێکخراوی ئەمنییەت کاری دەکردو توانیبوو لە ئێران هەڵبێ، ئەبولقاسم مسباحی بوو. بەنی سەدر پێوەندیەکی لە نێوان دادستانو مسباحیدا ساز کرد.

بەڵام شایەتی C یان ئەبولقاسم مسباحی کێیە؟! لەم پێوەندیەدا پەرویز دەستماڵچی دەڵێ:

ئاغای مسباحی لە سەرەوەی رێکخستنی تۆری تیرۆریزمی رێژیم لە دەرەوەی وڵات بووو یەکێک لە دامەزرێنەرانی دەزگای ئیتلاعاتو ئەمنییەتی ئێرانو هاورێی گیانی بە گیانی سەعیدی ئیمامی بووو هەروەها لەگەڵ چەند کەسێک لەو کەسانەی کە لە دەرەوەی وڵات تیرۆریان بەرێوە بردووە قسەی کردبوو.

ئەبولقاسم مسباحی لە کاتی سەرکەوتنی شۆرشی ٧٩ دا ٢٢ ساڵی تەمەن بووو یەکێک لە پارێزەرانی ئایەتوڵڵا خومەینی بوو. پاشان بە فەرماندەی پادگانێکی تارانو دوو ساڵ دواتر ئایەتوڵڵا خومەینی ناردی بۆ پاریس. لە نێوەراستی ١٩٨٠ی زایینیدا دەوڵەتی فەرانسە بە گومانی بەشداری کردن لە بۆمب دانانەووەکانی فەرانسە، مسباحی لەو وڵاتە دەرکرد. ئەبولقاسم چووە ئاڵمانو پێوەندی بە باڵوێزخانەی ئێرانەوە لە هامبۆرگ گرت. ئاغای مسباحی لە ساڵەکانی ١٩٨٥ و ٨٦ دا تۆرێکی تیرۆریستی لە ئورووپای رۆژئاوا پێکهێنا. ناوبراو لە دادگادا وتی: ئەندامەکانی ئەم تۆرە تیرۆریستیە لە رێگای مزگەوتەکانەوە کۆ دەکرانەوەو کۆمەڵەی خوێندکارانی موسوڵمان لە ئورووپای رۆژئاوا هەر ئەو رێکخراوەی کە کازمی دارابی لە سەرۆکایەتی هەیئەتەکەیدا بوو بەرێوەبەریی کارەکانی دەکرد. ئاغای مسباحی لە دادگادا شایەتی ئەوەیدا کە دوای پێکهێنانی تۆری تیرۆر لە ئورووپا، بە بریاری خومەینی گەرایەوە ئێران تا سەبارەت بە ئامانجەکانی وەزارەتی ئیتلاعاتو ئەمنیەت هاوکاری کەسانی دیکە بکا.

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

بەشی شەشەم

مسباحی دەڵی:

له باسەکانمان دا سەبارەت به ئامانجەکانی وەزارەتی ئیتلاعات دوو بۆچوون هەبو: یەکیان ئەوەیکە ئەم ئۆرگانە وەک چاووگویّی کۆماری ئیسلامی کار بکاو ئەوتریان یئەوەیکە دەبێ ئەم ئورگانە وەک کوتکیّک وابێ بەسەر نەیارانی ریّژیمەوەو میّشکیان بپرژێنێ.

به پێی شایەتی دانەکەی ئاغای مسباحی ئایەتوڵلا خومەینی لەسەر ڕای دووهەم بوو "سەرکوتی ئوپوزیسیۆن". ئەم بەشه له قسەکانی ئەبولقاسم مسباحی لەگەڵ ئەوەیکە سەعید حەجاریان یەکێک له دامەزرێنەرانی وەزارەتی ئیتلاعاتو ئەمنیەتی کۆماری ئیسلامیی ئیّران له وتوویّژیّکدا لەگەڵ هەوالّنیّری خویّندکارانی ئیّران "ایسنا"دا له خەرمانانی ١٣٨٤ کردبوو، راست وەک یەک دەچوون. بەهەر حاڵ ئەبولقاسم مسباحی بەم رابردووەوە له ئورووپا لانیکەم بۆ ریّکخراوە سیاسیو ئەمنیەتییەکانی ئورووپا کەسیّکی ناسیاو بوو.

پەرویز دەستماڵچی لەم پیّوەندییەدا دەڵێ:

زۆربەی سیاسەتڤانانی پله یەکی ئورووپا له حیزبو لایەنه جیاوازەکاندا مسباحییان دەناسی، بەو هۆیەی که له ساڵی ١٩٨٨ تا ١٩٨٩ ناوبراو پێی ئەسپیّردرابوو که سەبارەت به ئازادی بارمتەکانی رۆژئاوایی که له دەستی حیزبولّلای لوبنان دا بوون بۆ وتوویّژ بیّتە ئورووپاو ئامریکا.

بەشی نۆهەم:

چالاکیی "فریاد بزرگ علوی"

خاڵێکی گرینگو سەرنجراکیّشی تویّژینەوەکانی دادگای لیّکۆڵینەوە له جەنایەتی میکۆنووس، بوونی ئەبولقاسم مسباحی بوو. مسباحی یەکێک له دامەزرێنەرانی ئیتلاعاتو ئەمنییەتی کۆماری ئیسلامی که به پێی قسەکانی خۆی له دادگادا: له ساڵی ١٩٨٨ داو له چاپیّکەوتنیّکیدا لەگەڵ "میتران" سەرۆک کۆماری فەرانسە، "دووما" وەزیری کاروباری دەرەوەی ئەو وڵاتەو "رۆناڵد رەیگان"، سەرۆک کۆماری ئامریکا، پیّیان دەڵێ که به مەبەستی ئازادکردنی بارمتەکانی لوبنان دەبێ لەگەڵ ئیّران

بەشی شەشەم

بکەونە وتووێژەوەو پاشان چاوی بە "جیمی کارتێر" دەکەوێو لە لایەن ناوبراوەوە پەیامێکی نووسراوە دەباتە تاران بۆ ئایەتوڵڵا خومەینیو حوجەتولئیسلام رەفسەنجانی. مسباحی لە کاتی گەڕانەوەی بۆ تاران، لە فرۆکەخانەی مێهرئاباد پەیامەکە دەداتە کەسێک بەناوی موسەوی کە بەرپرسی پرۆتۆکۆلی فرۆکەخانەی مێهرئاباد بوو. لەم کاتەدا لە لایەن وەزارەتی ئیتلاعاتو ئەمنیەتی وڵاتەوە بە تۆمەتی خیانەت لە ماڵەکەیدا قۆڵبەس دەکرێ. لەم پێوەندیەدا دەستماڵچی دەڵێ:

مسباحی خۆی دەڵێ؛

لە خەویشدا بیرم لەوە نەدەکردەوە کە کەسێک غیرەتی قۆڵبەسکردنی منی هەبێت. بۆ ماوەی سێ مانگ بەند کراوە، لێیان داوەو ئەشکەنجەیان داوە. لە راستیدا گومانی ئەوەیان لێ کردبوو کە بۆ دەزگایەکی بیانی کار دەکاتو ئەم گومانە نەڕەوییەوە. چونکە دوای ئازاد بوونیشی نەیانهێشتبوو بگەڕێتەوە سەر پۆستو پلەی پێشووی خۆی. بەڵکو لە لایەن وەزارەتی ئیتلاعاتەوە پێی دەسپێردرێ کە چەند کۆمپانیایەک بۆ داپۆشینی کارە ئەمنییەتی دامەزرێنێ.

جیا لەو تێکۆشانە بەناو ئابورییەکانی ئاغای مسباحی پێوەندی خۆی لەگەڵ رێبەرانی کۆماری ئیسلامی وەک: عادڵیو نوربەخشو حسێن رۆحانی دەپارێزێو چەندین جار بانگهێشتی کۆبوونەوەکانی شورای ئەمنیەتی میللی دەکرێو تێیاندا بەشدار دەبێو لە زانکۆی تاران دا خەریکی دەرس وتنەوە دەبێت. مسباحی لە دادگای میکۆنووس دا وتی ناچار بوو بەشێک لە دەفتەرە ئابووریەکانیو هەروەها چەند بەشێک لە کۆمپانیاکانی خۆی بدات بە وەزارەتی ئیتلاعاتو ئەمنییەت. پاسپۆرتەکەی زەبت دەکرێو کاتێک دیەوێ بە مەبەستی وەرگرتنی پاسپۆرت بچێتە ئیدارەی "گزرنامە"، لە لایەن هاورێیەکیەوە دەبیستێ کە بریاری گرتنی دەرکراوە. مسباحی هەست بەوەش دەکات کە لە لایەن هاوسەرەکەیەوە راپۆرتی لێدراوەو بۆی دەردکەوێ کە هاوسەرەکەی بێئاگاداری ئەو کار بۆ دەزگای ئەمنییەتی کۆماری ئیسلامی دەکات. سەعیدی ئیمامیو یەکێک لە جێگرەکانی فەلاحیان ئاگاداری دەکاتەوە کە "کۆمیتەی تایبەت" دەستووری کوشتنی دەرکردوەو وا بریارە بە ماشین لێی دەنو ببێت بە "کامیونی".

پەرویز دەستماڵچی دەڵێ:

"کامیونی" بوون ئەوەیە کە شانۆسازیەکی پێکدادانی ماشین دروست دەکەنو دەیانەوێ مسباحی بکوژن. ئەبولقاسم کە دەزانێ

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

بەشی شەشەم

خێزانی بۆ دەزگای ئیتلاعاتو ئەمنییەت کار دەکا، بێ ئەوەی کە بە کەسێک بڵێ هەڵدێت بۆ پاکستانو لەگەڵ باڵوێزخانەی ئاڵمانو فەڕانسە پێوەندی دەگرێتو داوای ویزایان لێ دەکات. باڵوێزخانەکان ویزای پێ نادەن. چونکی دەیانزانی کە ئەگەر پەنابەری پێ بدەن لەگەڵ کۆماری ئیسلامی تووشی کێشە دەبن.

دوای دوو مانگ هەڵات هەڵاتێن پێوەندی بە ئەبولحەسەنی بەنیسەدر، یەکەم سەرۆک کۆماری ئێرانەوە دەگرێت. پێوەندی ناوبراو لەگەڵ بەنیسەدر دەگەڕێتەوە بۆ ئەو کاتەی کە لە لایەن ئایەتوڵڵا خومەینییەوە چاوپێکەوتنی لەگەڵدا دەکات.

دەستماڵچی دەڵێ:

مسباحی لە دادگادا وتی کە دوو جار لە لایەن ئایەتوڵڵا خومەینییەوە مەئموور کراوە کە بڕواتە لای بەنیسەدرو پێی بڵێت کە ئیمام وتویەتی ئێمە بە هەڵەدا چووین، با بگەڕێتەوە بۆ تاران.

ئاغای بەنیسەدر وڵامی پەیامەکەی خومەینی دەداتەوەو بۆی دەنێرێ. هێنانو بردنی پەیامەکان لە ڕێگای مسباحییەوە بوو بە هۆی ئەوەی کە مسباحی بتوانێ دوای هەڵاتنی پێوەندی بە بەنیسەدرەوە بگرێ. بەنیسەدر دەیزانی کە مسباحی زانیارییەکی وردو دەقیقی لەسەر کوشتارەکانی دەرەوەی وڵات بە تایبەت میکۆنووس هەیە، لە ئاکامدا بە هەوڵو تێکۆشانی بەنیسەدر پێوەندی نێوان دادستانی دادگای میکۆنووسو ئەبولقاسم مسباحی وەک شایەتی C ساز دەبی.

پەرویز دەستماڵچی دەڵێ:

مسباحی هێندێک زانیاری دەدات بە بەنیسەدرو هەموو پێوەندی بە مسباحییەوە دەگرنو دادستانی ئاڵمانیش پێوەندی پێوە دەگرێ. سەرەتا مسباحی داواکارییەکان ڕەتدەکاتەوە، بەڵام پاشان بە هۆی ئەو پێوەندییانەی کە پێوەی دەکرێ قبووڵی ئەوە دەکات کە بێتە دادگاو شایەتی بدات.

شایەتی دانی مسباحی کە ئەویان بە شایەتی C ناو دەبرد، بێ ئەوەیکە بینەرانو شکایەتکەرانی تایبەتی لێ بێت لە پشت دادگا داخراوەکان دا بەڕێوە چوو. مۆڵەتی ئەوەش نەدرا وێنەو فیلمی لێ هەڵگرنەوە، پشتی لە دادگا کردبوو، بۆ ئەوەی کەس روخساری نەبینێ. بەڵام دوای دوو ڕۆژ گۆڤاری "ئیشپیگل" ڕاپۆرتێکی تێرو تەسلی سەبارەت بە قسەکانی مسباحی بڵاو کردەوە. بە بڵاو بوونەوەی قسەکانی شایەتی C کۆماری ئیسلامی شووناسی ئەو دەناسێتەوەو رادەگەیەنێ کە شایەتی C

بەشی شەشەم

کەسێک نیە جیا لە مسباحیو پەروەندەیەک سەبارەت بە مسباحی دەداتە دادستانو ناوبراو بە گەلێک کاری خراپ تاوانبار دەکات تا لەم ڕێگایەوە بایەخی راپۆرتو شایەتیەکانی دابەزێنێ.

حەمید نەوزەری لەم پێوەندییەدا دەڵێ:

دادستان وتی کۆڵێک کاغەزی بێ مۆریان ناردووە وەک بەڵگە! ئەم کارەیان داوێنی خۆیانی گرتەوەو لێکۆڵینەوەکان دەریانخستووە کە مسباحی لە ساڵی ١٩٨١ەوە لە کاری ئەمنییەتیدا بووەو لە کام تیرۆردا دەستی هەبووە. دادگا بۆی دەرکەوت کە تەواوی ئیدیعاکانی مسباحی لە پەروەندە ئەمنییەتیەکانی ئورووپادا سەبت بووەو شکو گومانێک نەماوەتەوە. دوای سەلمێندرانی شووناسی مسباحیو روون بوونەوەی دروستو راست بوونی قسەکانی ناوبراو، یەکێک لەو خاڵانەی کە لە لایەن ئەوەوە روون بۆوە "رەمزی چالاکیەکە" بوو. پۆلیس لە لێکۆڵینەوەکانی خۆیدا زانیبووی کە پێش لە بەڕێوەچوونی تیرۆرەکە لە میکۆنووس، باڵوێزخانەی کۆماری ئیسلامی لە ئاڵمان رەمزێکی سەبارەت بەم چالاکیە لەگەڵ دەوڵەتی ئێران گۆڕیوەتەوەو تیرۆری رێبەرانی کورد لە ریستورانی میکۆنووس بە ناوی "فرشاد بزرگ علوی" ناوزەد کراوە. لە نێو ئێرانیەکان دا ئەم پرسیارە هاتە گۆڕێ کە بۆچی ناوی چالاکیەکە "فرشاد بزرگ علوی"یە؟! ئایا کۆماری ئیسلامی دەیەوێ کەسایەتی ئاغای "بزرگ علوی" نووسەری ناوداری ئێرانی، دانیشتووی ئاڵمانی بروخێنێ؟ ئەگەر وایە بۆچی فرشاد؟ چونکی ناوی ئەم نووسەرە ئاغای "بزرگ علوی"یە نەک "فرشاد"؟!

پەرویز دەستماڵچی دەڵێ:

پاشان کە ئاغای مسباحی هەڵات، لە دادگا باسی ئەوەی کرد کە ئەمە "فرشاد بزرگ علوی" نیە. ناوبراو رەمزەکە دەزانێ. لە تاران نەفەرێک پێی وتبوو، "فریاد" هەمان هاوارەو "بزرگ علوی"یش واتە گەورەی شیعەکان ئایەتوڵڵا خامەنەیی!

بەشی دەهەم:

کۆمیتەی کۆشکی فیروزە

وێکچوونی زانیاریو وردەکاریەکانی چالاکیی وەزارەتی ئیتلاعاتو ئەمنییەتی کۆماری ئیسلامی لە ئورووپاو کوشتاری ٨٩ کەس لە نەیارانی دەوڵەتی کۆماری ئیسلامی لە ئورووپای رۆژئاوا . لە کاتی پێکهاتنی ئەم دەوڵەتەوە تا کاتی شایەتی

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

بەشی شەشەم

دانەکەی ئەبولقاسم مسباحی لە دادگای میکۆنووس بایەخی قسەکانی مسباحی بە توندی بردە سەرێو یەکێک لەو زانیارییانە کە لە لایەن ئەبولقاسم مسباحی "شایەتی C یەوە" پێشکەش بە دادگا کرا، مەسەلەی تیرۆری هادی خورسەندی "گنز پرداز"ی گەورەی ئێرانی بوو لە لەندەن.

لەم پێوەندی‌یەدا پەرویز دەستماڵچی دەڵێ:

ئاغای مسباحی وتی: یەکێک لەو تیرۆرانەی کە خۆم بەرپرسی بەڕێوەبردنی بووم، کوشتنی تەنزنووسی ئێرانی، هادی خورسەندی بوو کە لە لایەن ئایەتوڵڵا خومەینی‌یەوە بڕیاری کوشتنی هادی خورسەندیم پێ درا.بەم بۆنەوە لەگەڵ باڵوێزی ئێران لە هامبورگ چووینە فەڕانسە تاکوو چاومان بە بە دوو تیرۆریستی ئەلجەزایری بکەوێ. من دەستخەتی بڕیاری ئیمام خومەینیم بۆ خوێندنەوەو بۆم وەرگێڕانو نیشانەکانی هادی خورسەندیم پێدانو بڕیار درا ئەوان بچنە لەندنو هادی خورسەندی بکوژن.

بەڵام بۆچی ئەبولقاسم مسباحی دوای تەکمیل بوونی گەڵاڵەی تیرۆری هادی خورسەندی پۆلیسی بریتانیا لەم تیرۆرە ئاگادار دەکاتەوە؟

حەمید نەوزەری دەڵێ:

ئەبولقاسم مسباحی وتی: بۆیە ئەو کارەم کرد چونکی ئەو شێوە کاری من نەبوو. ناوبراو پۆلیسی بریتانیا لەم تیرۆرە ئاگادار دەکاتەوەو کەسانێک بڕیار بوو ئەم تیرۆرە بەڕێوە بەرن قۆڵبەس کران.

خودی هادی خورسەندی دەڵێ:

شایەتی C "ئەبولقاسم مسباحی" وردەکاری‌یەکانی وت. ئەو شەقامەی کە منی تێیدا دەژیام ئەو کاتژمێرەی کە بڕیار وابو ئەم رووداوە بقەومێ. کاتێک کە شایەتی C ئەمانەی وت، دەسبەجێ زانیم کە خودی خۆی ئەم مەسەلەی داوە بە دەستەوە، بۆ من زۆر سەرسووڕهێنەر بوو. خودی ئایەتوڵڵا خومەینی ئەم حوکمەی مۆر کردبوو.

دادگا ئیمکانی ئەوەی هەبوو کە شایەتی دانەکانو بەڵگەکانی پێوەندیداربە تیرۆرەکانەوە پێکەوە هەڵسەنگێنێو رێکیان

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

بخات. وێکچوونی ڕاپۆرتەکانی مسباحی لەگەڵ ڕاپۆرتی ڕێکخراوەکانی ئورووپا ڕۆژبەڕۆژ بایەخی شایەتی دانەکانی دەبردە سەرێ. لە پێوەندی گرتنێکدا لەگەڵ دەزگای ئەمنییەتی بریتانیا دەرکەوت کە ئەو وردەکاری‌یانەی کە لە لایەن مسباحی‌یەوە وتراوە بە تەواوەتی لەگەڵ زانیاری‌یەکانی پۆلیسی بریتانیا سەبارەت بە تیرۆری خورسەندی وەک یەک دەچن و ئەمەش بوو بە هۆی باوەڕ پێکردن بە زانیاری‌یەکانی ئەبولقاسم مسباحی.

حەمید نەوزەری دەڵێ:

گرینگی مەسەلەکە لەوەدابوو کە ئەو زانیاری‌یانەی کە مسباحی دابووی، لە زۆربارەوە لەگەڵ زۆرێک لەو زانیاری‌یانەی کە پێشتر لە لایەن هێندێک سەرچاوەی دیکەوە درابوو، وەک یەک دەچوون.

ئاغای مسباحی لە شایەتی‌دانەکانی خۆیدا باسی لەوە کرد کە لە کۆمیتەی تایبەتەوە بڕیاری کوشتنی جیابیران لە ناوخۆو دەرەوەی وڵات دەدرێ و چونکی ئەم کۆمیتەیە لە کۆشکی فیرووزە کۆبوونەوەکانی خۆی دەگرێ، بە کۆمیتەی کۆشکی فیرووزە بەناوبانگەو ناو نراوە.

لەم پێوەندی‌یەدا مێهدی ئیبراهیم زادە دەڵێ:

لە سەرچاوەی جۆراوجۆرەوە ئەم زانیاری‌یە درابوو کە لە کۆشکی فیرووزە "لە قەراغ شاری تاران" لە کاتی دەوڵەتی ڕەفسەنجانی "دەوری دووهەم" کۆمیتەیەک دادەمەزرێ کە پێک هاتووە لە: سەرۆک کۆمار، وەزیری ئیتلاعات، وەزیری کاروباری دەرەوە، سەرۆکی سوپاو چەند فەرماندەیەکی نیزامی. لەم کۆبوونەوانەی کۆمیتەی تایبەت دا، بۆ وێنە عەلی فەلاحیان "وەزیری ئیتلاعات" ناوی کەسێکی دەهێناو دەیگوت "ئەمە نەیاری ئێمەیەو دەبێ لەنێو بچێ:، ئەو کۆمیتەیە بڕیاری دەدا کە ببێت یان نەبێت. پاشان ئەو کۆمیتەیە گەڵاڵەی بەڕێوەچوونی تیرۆرەکەی دەدا بە وەزارەتی ئیتلاعاتو وەزارەتی ئیتلاعاتیش بۆ خۆی چەندین تیمی جیاوازی هەبوو کە یەکێک لەو تیمانە، تیمێک بوو کە "شەریف" کاری تێدا دەکرد. ناوبراو کارەکەی بەسترابۆوە بەوەیکە بە بۆنەی جیاوازەوە هەوڵی دەدا هاوڕێکانی خۆی لە ئۆرگانەکانی جیاوازەوە هەڵبژێرێ و کۆیان کاتەوە.

ئەبولقاسم مسباحی لە دادگادا سەبارەت بە عەبدولڕەحمان بەنی‌هاشمی، کەسێک کە بە تیربار لە ریستورانی میکۆنووس ڕێبەرانی کوردی تیرۆر کرد، دەڵێ: بنەماڵەکەی لە شاری نەجەفی عێراق لەگەڵ ئایەتوڵڵا خومەینی دەژیان. برایەکی

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

بەشی شەشەم

لەشەڕدا کوژراو برایەکی دیکەشی بەناوی "عەبدولنەجیب" ئەندامی سوپای پاسدارانی شۆڕشی ئیسلامییەو لە لوبنان خەریکی تێکۆشانە. ئاغای مسباحی لە دادگادا وتی: تیمەکانی تیرۆر کۆماری ئیسلامی لە بواری رێکخراوەییەوە سەربەخۆنو ئەندامی هیچ رێکخراوێک نین. ئیمکاناتەکەیان لە کۆمیتەی تایبەتەوە دابین دەکرێ کە لەژێر چاوەدێری ئایەتوڵڵا خامەنەییدایە. بە وتەی ناوبراو بەرپرسی تیمەکانی تیرۆر لە دەرەوەی وڵات بنکەی زانیاری کۆماری ئیسلامییە لە هەر وڵاتێک. بنکەی زانیاریی لە ئاڵمان سەرکۆنسولگەری ئێرانەو لە کاتی تیرۆری میکۆنووس دا بەرپرسی ئەم بنکە زانیارییەی کۆماری ئیسلامی، کۆنسولی ئێران بوو لە فرانکفۆرت. خاڵێکی گرینگی دیکەی شایەتییەکانی مسباحی، باسکردن لە پێکهاتەیەکە کە نیشان دەدات، لە سەرەتای شۆرشەوە زۆربەی بڕیاری کوژرانو لەنێوبردنی جیابیران لە لایەن ئایەتوڵڵا خومەینییەوە بە پەسند گەیشتووەو دوای ئەویش ئایەتوڵڵا خامەنەیی بڕیاری کوشتنی جیابیرانی داوەو سەرپەرشتی کردووە.

لەم پێوەندییەدا پەرویز دەستماڵچی دەڵێ:

ئاغای مسباحی دەیگوت: تا ئەو کاتەی ئایەتوڵڵا خومەینی زیندوو بوو، تەواوی کوشتارەکان بێئەملاو ئەولا چ لە ناوخۆو چ لە دەرەوەی وڵات، بە بڕیاری ناوبراو بەڕێوە دەچوو. دوای مردنی خومەینی کۆمیتەیەک پێکهات بەناوی کۆمیتەی چالاکی تایبەت، کە لە راستیدا بڕیاری کوشتاری جیابیرانی دەردەکردو پاشان بڕیارەکە دەدرا بە کۆمیتەیەک لە کۆشکی فیرووزە کە گەڵاڵەی بەڕێوەبردنی تیرۆرەکەی دادەرشتو لە دوو نوسخەدا پێشکەشیان دەکرد، یەکیان لە دەستی سەرۆک کۆمارو ئەویتریان لە دەستی رێبەر. دوای ئەوەیکە سەرۆک کۆمارو رێبەر گەڵاڵەکەیان پەسند دەکرد، گەڵاڵەکە دەدرایە یەکێک لە یەکەکان، یان وەزارەتی ئیتلاعات یان سوپا، سوپای قودسو هتد... بۆ بەڕێوە بردنی.

هەروەها ئاغای مسباحی شایەتی دا کە بۆ ئامادە کردنی کارە سەرەتاییەکانی تیرۆری میکۆنووس، ئایەتوڵڵا فەلاحیان لە هاوینی ٩١ دا مەئموورییەتی بە کەسێک بەناوی "هادوی" دا بچێتە ئاڵمان. "هاودودی" کەسێک بوو کە لەژێر ناوی بەڕێوەبردنی کۆمپانیای "سمسام کالا" کاری بۆ واواک دەکرد. وەزارەتی ئیتلاعاتی ئێران پێوەندی نێوان هادویو کەسێک دا ساز کرد بە نازناوی "دوکتور واو". هاودی لە ماوەی دوو، سێ مانگی مانەوەی خۆیدا لە ئاڵمان، لە ماڵی واودا دەژیا. هاودودی لە گەڕانەوەیدا راپۆرتێکی دا بە فەلاحیان کە چالاکیی "فریاد بزرگ علوی" وەک وترابوو، بەڕێوە چوو. پێویستە وەبیر بێنینەوە کە هێندێک لەو زانیارییانەی کە ئاغای مسباحی دابووی بە پۆلیسی ئاڵمانو کاربەدەستانی ئەم وڵاتە، لە دادگا ئاشکرا نەکران، چونکی مەترسی ئەوە لە ئارادا بوو کە بێتە هۆی گرفت بۆ هێندێک کەس لە ئێران.

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

بەشی شەشەم

دەستماڵچی دەڵێ:

ئاغای مسباحی وتی: ئێمە لە کاتی دامەزرانی کۆماری ئیسلامییەوە تا ئێستا "١٩٩٦" تەنیا لە ئوروپای رۆژئاوادا ٨٩ کەسمان لە ئەندامانی ئوپوزیسیۆنی ئێران کوشتووە کە لە راستیدا ئێوە هیچ ئاگاداریەکتان لە هێندێکیان نیە.

شوهرە بەدیع دەڵی:

کاتێک کە شایەتی C "ئەبولقاسم مسباحی" هێندێک مەسەلەی باس کرد، ئێمە لە تەواوی روخسارەکاندا سەرسووڕهێنەریەکمان دەدیت، ئەوەیکە چۆن دەبێ رێژیم ئەوەندە جینایەتکار بێ کە تەنانەت لەگەڵ ئەوانەی خودی ئەو رێژیمە ئەوەندە نزیک بوون، ئاوها هەڵسووکەوتی کردبێ؟

بەرەوپێشچوونی کارەکانی دادگا بە تایبەت قسەکانی "ئەبولقاسم مسباحی"و بڵاوبوونەوەی زانیاریەکانی ناوبراو، رۆژ لەگەڵ رۆژ لە نیگەرانیەکانی کۆماری ئیسلامی زیاد دەکردو لە ئاکامدا بوو بە هۆی ئەوەیکە مەلاکانی دەوڵەتی لە قوم فتوای کوشتنی دادستانو دادوەرەکانی دادگایان دەرکرد.

بەشی یازدەهەم:

حوکمی گرتنی فەلاحیان

جیا لە شایەتی دانی ئەبولقاسم مسباحی (شایەتی C)و ئەو زانیاریو بەڵگانەی کە لە دەزگا ئەمنییەتیەکانی ئورووپاو ئامریکادا هەبوون، شایەتی دانی دوو کەس لە کاربەدەستانی پایەبەرزی دەوڵەتی ئاڵمانیش رۆڵێکی دیارو بەرچاوی لە رەوتی دادگای پێراگەیشتن بە جەنایەتی میکۆنووس دا گێرا. سەرەتا شایەتی دانی ئاغای "گرونیروال"، بەرپرسی بەشی پێوەندیدار بە ئێران لە دەزگای دژی ئیتلاعاتی ئاڵمان.

لەم پێوەندییەدا پەرویز دەستماڵچی دەڵێ:

ئاغای "گرونیروال" کاتێک کە رۆیشت، هەرچی پرسیاریان لێ کرد وتی: زۆر بە داخم ناتوانم وڵام بدەمەوە، بە هۆی

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

بەشی شەشەم

ئەوەیکە وەزارەتی نێوخۆ مۆڵەتی وڵامدانەوەی بە من نەداوەو ئەمانە نهێنی حکومەتن. لەو کات دا سیاسەتیی ئاڵمان ئەوە بوو تۆمەتبارەکان بگرن‌و کردەوەکە مەحکووم بکەن، بەڵام ناوێک لە کۆماری ئیسلامی نەهێنن.

بێدەنگی ئاغای وال کە لە باری یاسایی‌یەوە نەیدەتوانی زانیاریە نهێنی‌یەکانی وڵاتەکەی (دەوڵەتی ئاڵمان) بدات بە دادگا زۆری نەخایاندو ماوەیەک دواتر لە نامەیەکدا بۆ دادگایی نووسی: یەکێک لە وڵاتانی دۆستی ئاڵمان منی بانگهێشتی ناوەندی زانیاری‌یەکانی خۆی کردەوەو پەروەندەیەکی تایبەت بە کوشتارەکانی میکۆنووس کۆ کردۆتەوە بۆ خوێندنەوە داویە بە من. کاتێک کە ئاغای گرونیروال دوای خوێندنەوەی ئەم بەڵگانەی وڵاتەکەی دۆستی ئاڵمان بۆی دەردەکەوێ کە ئەو زانیارییانە بە تەواوەتی لەگەڵ ئەو بەڵگانەی کە لە دەستی دەوڵەتی ئاڵمان دا بوون وێکدەچن. ئەمجارەیان چونکی زانیاری‌یەکانی وڵاتی خۆی وەدەست نەهێنابوو، بەربەستێکی یاسایی نەبوو بۆ ئەوەی مۆڵەتی پێ نەدا ئەو زانیارییانە بدات بە دادوەرەکانی دادگا.

پەرویز دەستماڵچی دەڵێ:

ئاغای گرونیروال لەو بەڵگەیەدا نووسی: بە پێی ئەو ئاگادارییانەی کە ئێمە هەمانە، تیرۆری میکۆنووس کاری دەوڵەتی کۆماری ئیسلامی‌و وەزارەتی ئیتلاعاتو ئەمنییەتی ئێرانەو سی حەوتوو پێش لە تیرۆرەکە تیمێک لە ئێرانەوە هاتووە شوێن‌و رێگای تیرۆرەکەی تاوتوێ کردوەو بۆ جێبەجێ کردنی تیرۆرەکە تیمێکی زەربەتی لە ئێرانەوە هاتووەو ئەم کارەی کردوەو لە شەوی رووداوەکەدا سیخوڕی فەلاحیانیش لە رێستوران بووە. واتە ئەم راپۆرتە ئەوەندە وردو دەقیقە کە رەتناکرێتەوە.

شایەتی دانێکی دیکە کە خاڵێکی وەرچەرخان بوو لە دادگای میکۆنووس دا، شایەتی دانی "بیرت ئیشمیت باور" وەزیری رێکخستنی رێکخراوە ئەمنییەتی‌یەکانی دەوڵەتی ئاڵمان بوو.

مێهدی ئیبراهیم زادە دەڵێ:

"بیرت ئیشمیت باور" دانی بەوەدا نا کە لە سەفەرەکەی عەلی فەلاحیان لە ئۆکتۆبری ساڵی ١٩٩٢ بۆ ئاڵمان، فەلاحیان داوای لێکردوە پێش بە دەسپێکردنی دادگای میکۆنووس بگیرێ.

لە بەشێک لە یادداشتەکانی دەفتەری سەدر ئەعزەمی ئاڵمان سەبارەت بە چاوپێکەوتنی ئایەتوڵڵا فەلاحیان‌و وتووێژی

بەشی شەشەم

لەگەڵ ئیشمیت باوردا هاتووە:

فەلاحیان بە ئیشمیت باور دەڵێ: ئێران زۆری یارمەتی ئاڵمان داوە، بۆ وێنە شوێنەواری لەسەر "حمادی"یەکان دانا بۆ ئەوەی بارمتەکانی ئاڵمان رزگار ببن. لە بەرانبەردا ئێران چاوەڕوانی لە ئاڵمان ئەوەیە پێش بە بەڕێوەچوونی دادگای جینایی لە بێرلین بگرێت کە بە نارەوا ئێرانی تێدا تاوانبار کراوە.

لە راپۆرتێکی سەدرئەعزەمی ئاڵمان دا هاتووە: ئیشمیت باور داواکەی فەلاحیانی رەتکردەوە. فەلاحیان دوای ئاماژە کردنی دووبارە بە یارمەتی‌یەکانی ئێران بە ئاڵمانو دانی هێندێک پێشنیار بە ئاڵمان، پێی لەسەر ئەوە داگرت کە: ئاڵمان دەبێ شوێن لەسەر دادگای میکۆنووس دابنێ. لەم کاتەدا پارێزەرەکانی کازمی دارابی کازرونی لە رێکەوتی ١٨ مەی ١٩٩٥دا خوازیاری شایەتی دانی ئایەتوڵڵا فەلاحیان، وەزیری ئیتلاعاتو ئەمنییەتی کۆماری ئیسلامیی ئێران "واواک" بوو لە دادگا. فەلاحیان لە شایەتی دانەکەیدا کە بۆ دادگای ناردبوو هەر شێوە پێوەندی‌یەکی کازمی دارابی کازرونی لەگەڵ دەزگای ئەمنییەتی کۆماری ئیسلامی رەتکردەوەو تەنانەت پێوەندی جەوادیو مورتەزا غولامی کە لە باڵوێزخانەی ئێران لە بۆن کاریان دەکردو هەروەها پێوەندی ئیمامی فەراهانی "سەرکونسولگەری بێرلین"ی لەگەڵ کازم دارابی رەتکردەوە. بەردەوام لە دادگا ناوی ئایەتوڵڵا فەلاحیان دووپات دەبۆوەو لە شایەتی‌دانە سەرەکی‌یەکاندا ناوی فەلاحیان لەسەرووی هەموو ناوانەوە بوو، هەمووی لێکۆڵینەوەکان سەبارەت بە چۆنیەتی بەڕێوەچوونی تیرۆرەکە بەناوی کەسێک کۆتایی پێدەهات، ئەویش ئایەتوڵڵا عەلی فەلاحیان بوو. لە ئاکامدا لێکۆڵەری دیوانی بەرزی فدراڵ لە ئاڵمان لە رێکەوتی ١٤ی مارسی ١٩٩٦دا حوکمی گرتنو قۆڵبەسکردنی ئایەتوڵڵا عەلی فەلاحیانی دەرکرد.

وەزیری رێکخراوە ئیتلاعاتیو کاروبارە ئەمنییەتی‌یەکانی کۆماری ئیسلامیی ئێران، عەلی فەلاحیان لە دایکبووی ساڵی ١٩٤٩ لە نەجەف ئاباد، شوێنی خزمەتو ژیان لە تاران. زانیاری‌یەکی زیاتر سەبارەت بە فەلاحیانو شوێنی ژیانی لەدەست دا نیە، دەبێ بنێردرێتە زیندانی کاتی. ناوبراو بە توندی گومانی لەسەرە کە لە رۆژی ١٧ی سێپتامبری ١٩٩٢ لە بێرلینو بە هاوکاری هێندێک کەسی دیکەو بە نیازی پەستو خراپو بە کەڵک وەرگرتن لە کەرەسەی مەترسی‌دار، چوار کەسیان تیرۆر کردووەو هەوڵی کوشتنی کەسێکی دیکەی داوە. ئەم تاوانە بە پێی مادەکانی ٢١١ و ٢٥ی بەندی ٢، ٢٣ و ٢٥ی یاسای کەیفەری فدراڵ بە جینایەت ناوزەد دەکرێ.

دوکتور ولف دادوەری دیوانی بەرزی وڵات ئەم حوکمەی تەئید کردوو لە دەربڕینی راوبۆچوونی خۆی وێڕای ئاماژە بە رەوتی

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

بەشی شەشەم

لێکۆڵینەوەکانو خستنە ژێرفشاری شایەتەکان لە لایەن کۆماری ئیسلامیو بۆچوونی کارناسانو هەروەها هێندێک ئاماژە بە قسەکانی ئایەتوڵڵا فەلاحیان لە تلویزیۆنی دەوڵەتی ئێران لە رێکەوتی ۳۰ ئووتی ۱۹۹۲، نووسی:

بە پێی ئەو زانیاریيانەی لە دەست دایە، ئیمکانی جیدی هەیە کە تاوانبار فەلاحیان، دەست بداتە جەنایەتێکی زیاتر. تیرۆری دیپلۆماتی پێشووی ئێران کازم رەجەوی لە ٢٤ی ئاوریلی ساڵی ١٩٩٠ لە دەورووبەری ژنێف، تیرۆری سەرۆک وەزیری پێشووی ئێران بەختیار لە ٦ی ئووتی ساڵی ١٩٩١ لە دەورووبەری پاریس، تیرۆری نەقدی بەرێوەبەری شورای میللی مقاوەمەتی ئێران لە ١٦ی مارسی ١٩٩٣ لە رۆم، هەر هەموویان لە کاتی کارکردنی فەلاحیانو بە پێی بەڵگەکان لە کاتی بەرپرسایەتی ئەو لە وەزارەتخانەکەیدا کە ناوبرا سەرۆکایەتی‌یەکەی لەسەرشان بوو بەرێوە چوون. بە هۆی قورسی تۆمەتەکان، بریاری گرتنی بە باش دەزانرێ.

دوای دەرکردنی حوکمی گرتنی ئایەتوڵڵا عەلی فەلاحیانو روون بوونەوەی ئەو مەسەلانەی کە لە دادگادا هاتنە گۆرێو سەرکەوتنی دادستان لە سەلماندنی تاوانبار بوونی فەلاحیان لە ئیدیعانامەکەیدا لەسەر ئەوەیکە تیرۆری میکۆنووس لە لایەن کۆماری ئیسلامیی ئێرانەوە بەرێوە چووە، لە ئێران خۆپێشاندانێک دژ بە ئاڵمان رێکخراو هێندێک لە مەلاکان فتوای کوشتنی دادستانو دادوەرەکانیان دەرکرد.

حەمید نەوزەری لەم پێوەندی‌یەدا دەڵێ:

دوای ئەوەیکە دادستان باسی لە کۆمیتەی تایبەت کرد وتی: وەلی فەقیە، عەلی خامەنەیی، سەرۆک کۆمار، رەفسەنجانیو ناوەکانی دیکە کە لە بریاری تیرۆری میکۆنووس دا رۆڵیان هەبووەو بە پەسندی ئەوان بووە کە لە بواری حوکمی دەوڵەتیو یاسایی لە ئێران خۆپێشاندانی جۆراوجۆربە دژی ئەم "کیفرخواست"ەیان رێکخستوەو لە قوم فتوا بۆ کوشتنی دادستان دراوە. بە دوای ئەوانەدا لە هەموو لایەک رەخنەیان لە دژکردەوەو هەڵوێستی سەدر ئەعزەمی ئاڵمانی گرت، بەڵام ئەم مەسەلەیە کاری نەکردە سەر ساغبوونەوەی دادستانی.

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

بەشی دوازدەهەم:

حوکمی دادگا

لە پەنای شایەتی‌دانەکانی ئیشمیت باورو گێرنونێروال، کاربەدەستانی پایەبەرزی دەوڵەتی ئاڵمانو ئەبولحەسەنی بەنی‌سەدر، سەرکۆماری پێشووی ئێرانو ئەبولقاسم مسباحی، کاربەدەستی ئەمنییەتی پێشووی کۆماری ئیسلامی‌و رۆڵی زۆرگرینگی راگەیەنە گشتی‌یەکانی ئاڵمان، کە رۆڵێکی بەرچاویان لە بەرەوپێشچوونی دادگای بەرزی بێرلین دا هەبوو، نابێ رۆڵی ئێرانی‌یەکانی دانیشتووی بێرلینمان لەبەرچاو ون بێ.

شۆهرە بەدیع لەم پێوەندی‌یەدا دەڵێ:

هەواڵنێری زۆر تێکۆشەرو هەڵسووری ئێرانیمان هەبوو کە بە وردی بەیانیانو ئێواران، لە کۆبوونەوەکانی دادگا وردەبوونەوەو بەردەوام لە رۆژنامە ئێرانی‌یەکانی سەرانسەری دونیادا راپۆرتیان لێ بڵاودەکردنەوە. جێی سەرسوڕمان بوو. ئەم هەموو هاوڕێیەهاوبەشە لە ماوەی چوار ساڵدا. هەروەها تیمێکی بچووک پێک هاتبوو کە ٢٤ کاتژمێرە کاریان دەکردو لەگەڵ من لە پێوەندی‌دا بوون. ئەم تیمە سەربەخۆ کاریان دەکردو خەریکی کۆکردنەوەی بەڵگەو هەواڵ بوون بۆ دادگا. ئەم کارە کاربەدەستانی دادگای هێنایە سەر ئەو باوەڕە کە ئەم مەسەلەیە تیمێکی زۆر هەڵسووڕی هەیە کە بە هیچ شێوەیەک دەستبەردار نین.

یەکێک لەو یارمەتی‌یانەی ئێرانی‌یەکانی دانیشتووی بێرلین بە دادگای میکۆنووسیان کرد، ئاگادار کردنەوەی دادستان بووە لەو هەواڵانەی کە لە رۆژنامەی "انقلاب اسلامی در هجرت"دا سەبارەت بە بەڕێوەبەرانی تیرۆری میکۆنووس چاپو بڵاو ببۆوە. وەرگێڕانی ئەم هەواڵەو پێشکەش کردنی بە دادگا بوو بە هۆی ئەوەیکە دادستان داوا لە بەنی‌سەدر بکات بۆ شایەتی دان، کە ئەم شایەتی‌دانەی بەنی‌سەدر بوونی شایەتی C "ئەبولقاسم مسباحی" لە دادگای لێکەوتەوە. لە نێو ئەم مرۆڤە هەڵسوورانەدا پێویستە ئاماژە بە ناوەکانی مێهران پایەندە،عەباس خوداقولی‌و حەمید نەوزەری بکەین. لە ئاکامدا دادگا دوای نزیک بە پێنج ساڵو بەڕێوەچوونی دووکۆبوونەوە لە حەوتوودا و بیستنی شایەتی دانی ١٨٠ کەس کە دوو لە سێی شایەتی‌یەکان بە قازانجی تاوانباران بوونو هەروەها تاوتوێ کردنی دەیان هەزار لاپەڕە بەڵگەو شایەتی دانو بیستنی بەرگریی ١٢ کەس لە پارێزەران، حوکمی خۆی دەرکرد.

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

بەشی شەشەم

هەروەک باسکرا پێش لە دەرکردنی دواین حوکمی دادگا لە ئاوریلی ١٩٩٧دا دادستانی دادگا حوکمی گرتنی ئایەتوڵلا عەلی فەلاحیانی دەرکردبوو، حوکمێک کە تەئیدیەی دیوانی بەرزی وڵاتی ئاڵمانیشی لەسەر بووو تا ئێستاش لە جێی خۆیدایە. حوکمی دادگا ٤٠٠ لاپەڕەیە. لە بەشیچکی ئەم حوکمە درێژەدا هاتووە:

بەشێک لە دادگای حوکمی بێرلین:

دوای تاوتوێکردنی هەموو بەڵگەکان بەو ئاکامە گەیشتین کە تیرۆری ڕێبەرانی حیزبی دێموکراتی کوردستانی ئێران نە کردەوەیەکی بێ بەرنامە بووەو نە بە هۆی ناکۆکی نێوخۆی لایەنە ئۆپوزیسیۆنەکان بەڕێوە چووە، بەڵکو ڕاست بە سەرنجدان بە بەڵگەکان، ڕێبەرایەتیی سیاسیی ئێران لە تەواویەتی سیستەمی دەسەڵاتدارەتیدا لە پشت ئەم کردەوە جینایەتکارانەوەیە بوون. تاوانباران نە قوربانیانی خۆیان دەناسیو نە پێوەندییەکی شەخسیو تایبەتیشیان لە گەڵیاندا هەبوو. بەڵکو ئەم تیرۆرە بە هۆی بەستراوەیی تاوانباران بە سیستەمی سیاسیی ئێرانو مەئموور بوون لە لایەن دەزگاکانی ئیتلاعاتیو ئەمنییەتی ئێرانەوە بەڕێوەچووە. کازمی دارابی، یوسف ئەمین، عەباس راحلو ئەوانی دیکە وەک مۆرەکانی حیزبوڵلایی بەستراوە بە نیزامی سیاسیی ئێرانوبە بڕیاری کاربەدەستانی سەرترەوە ئەم کارەیان بەڕێوە بردوە. کەوابوو ئەم تیرۆرە تیرۆرێکی سیاسییە، چونکی دەوڵەتی کۆماری ئیسلامی لە پشت ئەم تیرۆرەوەیەو ئەم تیرۆرە، تیرۆریزمی دەوڵەتییە.

حوکمی دادگای بێرلین نەتەنیا دەوڵەتی کۆماری ئیسلامیی ئێرانی وەک نیزامێکی جینایەتکار ناوزەد کردوە کە کاربەدەستانی پایەبەرزی ئەو ـ بە پێی وتەی دادگا ـ لە نزمترین رادەی ئەخلاقیدا کار دەکەنو لە تیرۆریزمی دەوڵەتی بە مەبەستی بەرەوپێش بردنی ئامانجەکانیان کەڵک وەردەگرن. بەڵکوو راشکاوانە ناوی ڕێبەرانی کۆماری ئیسلامیشی هێناوە.

لەم پێوەندییەدا پەرویز دەستماڵچی دەڵێ:

ئەوەیکە لە کۆی ئەم ٤٠٠ لاپەڕەدا دیارو بەرچاوە، بەشێکە کە پێیوەندی بە ڕۆڵی کۆماری ئیسلامییەوە هەیەو لەوێدا زۆر روونو راشکاوانە هاتوە کە: کۆماری ئیسلامیی ئێران بەرپرسی ئەم تیرۆرەیەو ڕێبەرانی ئەم ڕێژیمە لە کۆمیتەی تایبەت دا بوونو بەشداری بڕیارەکە بوون وەک: ڕێبەری ئایینی نیزامو سەرۆک کۆمارو ڕێبەرانی دیکەو ئەوەیکە ئەمانە بۆ مەبەستی ئەم تیرۆرە هۆکاری ئایینی پێشکەش دەکەن، هۆکارێکی بێ بنەمایە، هۆکاری ئەوان بۆ بەڕێوەبردنی ئەم تیرۆرە تەنیاو تەنیا مەبەستی سیاسی لە پشتە بۆ پاراستنی دەسەڵاتی سیاسیی خۆیان.

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

بەشی شەشەم

بەڵام دادوەرانی دادگای بەرزی بێرلین جیا لە جینایەتی ریستورانی میکۆنووس، تیشکیان خستە سەر هێندێکی دیکە لەو تێرۆرانەی کە لە لایەن کۆماری ئیسلامیەوە ـ لە دەرەوەی وڵات ـ بەڕێوە چوون. ئەو تیرۆرانەی کە لە باری تەداروکاتی یان عەمەلیاتیەوە پێوەندیان بە بڕیاردانو بەڕێوەبەرانی تیرۆری میکۆنووسەوە هەبوو.

هەڵسەنگاندنی چاودێرانو شکایەتکەرانی تایبەتی، لە حوکمی دادگاو چۆنیەتی بەڕێوەچوونی چۆنە؟

شۆهرە بەدیع لەم پێوەندییەدا دەڵێ:

بە سەرنجدان بەوەیکە دەوڵەتەکان ناچارن لەسەر هێندێک مەسەلە راوەستن حوکمی دادگا لەوە روونو لێبڕاوانەتر نابێ. بەڵام لە هیچ کوێی ئەم حوکمەدا مرۆڤ هەستی بەوە نەدەکرد کە راوەستانو پەردەپۆشییەک هەبێ. دادستان زۆر بەهێزوبە ورەوو زیرەکییەوە کاری دەکردو من دوای یەک ساڵ بەوەم زانی کە لەم دادگایەدا تەنیانیمو هیوای ئەوەیکە دادگا بە ئاکامێک بگا زۆر لەسەرێیە.

حەمید نەوزەری دەڵێ:

دەزگای دادوەری ئاڵمان نیشانیدا کە لە بەرانبەر سیاسەت دا سەر نوی ناکات. دادستانێک هەبوو کە تەنانەت لە بەرانبەر زەختە دەروونییەکان دا خۆی رادەگرت. نە دادگاو نە دادستان لە بەرانبەر گوشارەکانی ئێرانو ئاڵمان دا کۆڵیان نەدا. تەنانەت ئەو کاتەش کە فتوای کوشتنی دادستانیان لە قوم دەرکرد.

پەرویز دەستماڵچی دەڵێ:

بە بۆچوونی من حوکمی دادگای میکۆنووس یەکێک لە بەڵگەدارترینو بەئیعتیبارترین بەڵگەکانە لە پێوەندی لەگەڵ تیرۆریزمی دەوڵەتی کۆماری ئیسلامیی ئێران دا. چونکی لەسەر بنەمای راپۆرتەکانی پێوەندیدار بە رێکخراوە ئیتلاعاتیو دژە ئیتلاعاتییەکانی ئاڵمانو هەروەها لەسەر بنەمای لێکۆڵینەوەکانی دادستانی ئاڵمانو دەیانو دەیان راپۆرتی دیکە دراوەو پشت بە هەمووی ئەمانە دەبەستێ.

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

مێهدی ئیبراهیم زادە دەڵێ:

بەڕاستی دادگا دەیەویست بەرەوپێش بڕواتو هەم دادستانو هەم دادوەر مرۆڤگەلێکی ئازاو خۆشەویست بوون کە دەیانویست بە دوای مەسەلەکەدا بچنو ئێستا هەر وەک من ئاگادارم دادستانی میکۆنووس بەدوای مەسەلەکەوەیە.
ئەوەیکە لە حوکمی دادگادا بەناوی تیرۆریزمی دەوڵەتی هاتە گۆڕێ، بۆ دادگا سەلمێنراو دادگا حوکمی مێژوویی خۆی ڕاگەیاند.

بەشی سێزدەهەم و کۆتایی:

پچڕانی پێوەندی وڵاتانی ئورووپایی و خۆرێکخستنی نوێی کۆماری ئیسلامی

دوای دەرچوونی حوکمی دادگای بەرزی بێرلین لە ڕۆژی ١٠ ئاوریلی ١٩٩٧ بۆ مەحکوومکردنی نیزامی کۆماری ئیسلامی بە هۆی دەستێدا بوونی کۆماری ئیسلامیو ڕێبەرانی پایەبەرزی ئەم دەسەڵاتە لە تیرۆری میکۆنووس دا، دەوڵەتی ئاڵمان ١٤ کەسی لە مەئموورانی ئەمنییەتی کۆماری ئیسلامی ـ کە لەژێر ناوی کاری دیپلۆماتیک ـ لەم وڵاتەدا خەریکی تێکۆشان بوون، وەدەرنا. لەنێو دەرکراواندا دەتوانین ئاماژە بە ناوەکانی: حسێن موسەویان، باڵوێزی کۆماری ئیسلامیی لە ئاڵمانو ئەمانی فەراهانی، کۆنسولی یەکەمی کۆماری ئیسلامی لە بێرلین بکەین. وڵاتانی ئورووپای ڕۆژئاواش دەسبەجێ پێوەندی دیپلۆماتیکی خۆیان لەگەڵ کۆماری ئیسلامیدا بچڕاند. باڵوێزەکانی خۆیان لە لە تاران بانگ کردەوەو باڵوێزەکانی کۆماری ئیسلامیشیان ناردەوە بۆ تاران. بەڵام دوای ماوەیەک کۆماری ئیسلامی پێوەندی بە وڵاتانی ئورووپاییەوە گرتو بەڵێنی پێدان کە چیدیکە نەیارانی خۆیو جیابیران لە دەرەوەی ئێرانو لە وڵاتانی ئورووپایی تیرۆر نەکاتو تا ئێستاش بەم بەڵێنییەوە وەفادار ماوەتەوە.

پەرویز دەستماڵچی دەڵێ:

لە ١٠ی ئاوریلی ١٩٩١وە تا بە ئەمڕۆ لە ئورووپای ڕۆژئاوادا کەسانی سەربە ئوپوزیسیۆنی ئێرانو جیابیرانی ئێرانی تیرۆر نەکراون. ئەگەر کاری ئەوان نەبووە بۆ بەڵێن دەدەن کە ئەمجارەیان نەیکەنو بۆچی دوای بەڵێنییەکەی ئەوان هیچ شتێک ڕوو نادا، یان ئەو ئیدیعایەیان کە ئەوە کاری هێندێک تیمی سەرەڕۆ بووە. باشە ئەگەر ئەمە کاری هێندێک تیمی

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

بەشی شەشەم

سەرەڕۆیە، کۆماری ئیسلامی هەر بەڵێنی بۆ دەداو پاشان ئەم تیمە سەرەڕۆیانە دەرۆنو کاری خۆیان دەکەن. تەواوی ئەمانە سەلمێنەری ئەوەن کە نە سەرەرۆیی‌یەک لە ئارادا بووە، نە شتێکی دیکە، بەڵکوو کارو بڕیاردانەکان زۆر کۆکراوەو بە دیسیپیلین لە لایەن بەرزترین کاربەدەستانی کۆماری ئیسلامی‌یەوە بەڕێوە چووە.

بە وتەی هێندێک لە راڤەکارانو چاودێرانی سیاسیی ئێرانیو غەیرە ئێرانی، دەرچوونی حوکمی مێژوویی‌و بێوێنەی دادگای بەرزی بێرلین بوو بە هۆی خۆڕێکخستنی نوێی سیاسیی کۆماری ئیسلامی. بە واتایەکی دیکە لە سیاسەتی کۆماری ئیسلامیدا گۆڕانێک پێکهات. ئەم گۆڕانە سیاسی‌یەو دانی پۆستی سەرۆک کۆماری بە حوجەتولئیسلام محەممەد خاتەمی‌ش، بە پێی قسەکانی سەعید حەجاریان کە وەک تیئۆریسیەنی ریفۆرمخوازی ناسراوە، لە ناوەوەی وەزارەتی ئیتلاعاتو ئەمنییەتی وڵات دا گەڵاڵە ڕێژیی بۆکرا. خودی ئاغای حەجاریان کە دوای ماوەیەک لە لایەن مۆرەیەکی حیزبوڵڵایی‌یەوە تیرۆر کرا، بەڵام لە کوشتن رزگاری بوو، لەگەڵ ئەبولقاسم مسباحی "شایەتی C" یەکێک بوو لە دامەزرێنەرانی وەزارەتی ئیتلاعاتو ئەمنییەتی کۆماری ئیسلامیی ئێران.

کاتێک کە حوکمی دادگای میکۆنووس لە ١٠ی ئاوریلی ١٩٩٧ لە لایەن دیوانی بەرزی وڵاتی ئاڵمانەوە لە رۆژی ٩ی دیسامبری ١٩٩٨ پەسند کرا، محەممەد خاتەمی پۆستی سەرۆک کۆماری وەرگرتبووو گۆڕانی خۆڕێکخستنی کۆماری ئیسلامی لە شێوەکاری ئەم ڕێژیمە هیوایەکی لەنێو ئورووپایی‌یەکاندا پێکهێنا. دادگای بەرزی بێرلین تا رادەیەک هەموو رەهەندەکانی تیرۆری میکۆنووسی روون کردەوە، هەر لە چۆنیەتی گەڵاڵە ڕێژی تیرۆرەکەوە تا تەداروکاتو عەمەلیاتو ناسینی بڕیاردەرانو بەڕێوەبەرانی تیرۆرەکە. بەڵام نەیتوانی سەبارەت بە مەسەلەیەک بە ئاکامێکی روونو ئاشکرا بگات. ئەویش دیاری کردنی شووناسی کەسێک بوو کە وەک سیخوڕو "خبرچین"ی وەزارەتی ئیتلاعاتو ئەمنییەتی کۆماری ئیسلامی کاری کردو کۆبوونەوەی ڕێبەرانی کوردی بە ئاگاداری ئەوان گەیاند.

شۆهرە بەدیع دەڵێ:

تەنیا مەسەلەیەکی تایبەت بوو کە ئێستاش ئاواتی منە روون بێتەوە، ئەویش مەسەلەی سیخوڕ یان ئەو کەسەیە کە ئەم کۆبوونەوەیە بە ئاگاداری تیرۆریستان گەیاندو ئەم خۆشەویستانەمان تیرۆر کران.

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

بەشی شەشەم

مێهدی ئیبراهیم زادە دەڵێ:

من پێم وایە ئەم رووداوە بێ بوونی سیخوڕێک راستەوخۆ یان ناراستەوخۆ لە نێوماندا رووی نەدەدا، واتە تەنانەت کۆبوونەوەی ئەم ٩ کەسە نەیدەتوانی ئاوەها پێک بێت. ئامانجی تیرۆر لەو کاتەدا هەیئەتی حیزبی دێموکراتی کوردستانی ئێران بوو، ئێمە نەبووین. من لەسەر ئەو باوەڕەم کە دەبێ سیخوڕەکە لەنێو ئێمەدا بووبێ.

لە نێو ئامادەبووانی ریستورانی میکۆنووس دا یەکێک لەو کەسانەی رزگاری بوو، عەزیز غەفاری، خاوەنی ریستورانەکە بوو. غەفاری دوای روودانی میکۆنووس بێرلینی بەجێ هێشتو چوو بۆ "دۆسیلدێرف"و لە ساڵی ١٩٩٧ەوە لە نێوان ئێرانو ئاڵماندا هاتوچۆی بازرگانی دەکا. مەسعوود میرراشدو ئەسفەندیار سادق زادە تا ئێستاش لە ئاڵمان دەژین، بەڵام ئێمە نەمانتوانی لەگەڵ هیچ کام لەم سێ کەسە پێوەندی بگرین. موجتەبا ئیبراهیم زادەو پەرویز دەستماڵچیش کە گێڕانەوەی رووداوەکەتان لێ بیستن، لە ئاڵمان دەژینو لەوێ کار دەکەن. بەلام لە نێو تاوانبارانی دادگا: یوسف ئەمین کە هاوکاری پۆلیسی ئاڵمانی کردبووو زانیارییەکی گرینگی سەبارەت بە رەوتی تەداروکاتی تیرۆری میکۆنووس داوە بە پۆلیس، ساڵی ١٩٩٩ لە زیندان ئازاد دەکرێو دەنێردرێتەوە بۆ لوبنانو دەڵێن هەر لەوێ کوژرا. کازمی دارابی کازرونی کە بە زیندانی هەتاهەتایی مەحکووم کراوە ئێستاش لە زیندان دایەو هەر چەند دەوڵەتی کۆماری ئیسلامی چەند جارێک خوازیاری گۆڕینەوەی لەگەڵ هێندێک لە زیندانیانی لوبنان بووە، بەڵام نەیتوانیوە رەزامەندی دەوڵەتی ئاڵمان وەدەست بێنێ. بنەماڵەی کازمی دارابی بەردەوام بۆ دیتنی ئەو لە ئێرانەوە سەفەری ئاڵمان دەکەنو ماوەیەک لەمەوپێش روون بۆوە کە دارابی لە زیندان دا بە شێوەی نایاسایی لە تەلەفۆنی موبایل کەڵک وەردەگرێ. بەرپرسانی زیندان باسی ئەوە ناکەن کە ئەو تەلەفۆنە چۆن گەیشتۆتە دارابیو پێوەندی گرتنەکانی دارابی بەم مۆبایلە لەگەڵ کێیە لە ناوەوەو دەرەوەی ئاڵمان. عەباس راحل کە تیری خەلاسی بە قوربانیانەوە ناوە بە حەبس مەحکووم کراوەو چاوەڕوانی ئەوە ناکرێ کە قەت رزگار بکرێ. عەبدولرەحمان بەنیهاشمی کە بە دەستڕێژی تیربار رێبەرانی حیزبی دێموکراتی کوردستانی ئێرانی تیرۆر کردو دەستی لە کوشتنی کەسانێکی دیکەش دا هەبووە، ئێستا لە ئێرانەو یەکێکە لە ئەندامە بەرچاوەکانی حیزبی مۆئتەلەفەی ئیسلامییە.

حسێن موسەویان بالوێزی کۆماری ئیسلامی لە ئاڵمان سوێندی خواردبوو هیچ ئاگادارییەکی لە رەوتی تیرۆرەکە نیەو پاشان لە دادگا روون بۆوە کە لە تەداروکاتو رێکخستنی هێندێک لە عەمەلیاتی تیرۆرەکانی کۆماری ئیسلامی لە ئورووپادا دەستی هەبووە، تا ماوەیەک لەمەوپێش ئەندامی هەیئەتی وتووێژی کۆماری ئیسلامی بووە لە رێکخراوی نێونەتەوەیی وزەی ئەتۆم.

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

بەشی شەشەم

نزیک بە دە ساڵ دوای تیرۆری میکۆنووس، دەوڵەتی ناوچەیی بێرلین بە پێشنیاری ئێرانییەکانی دانیشتووی بێرلینو بە هەوڵی ئەوان بڕیاریدا تابلۆیەکی بیرەوەری لەو رووداوە لەبەردەم ریستورانی میکۆنووس دا دابنێ. باڵوێزی ئێران نامەیەکی زۆری بۆ وەزارەتی کاروباری ئاڵمان نووسیو پێوەندییەکی زۆری لەگەڵ کاربەدەستانی ناوچەییو شارەوانی بێرلین گرتو لە ئاکامدا توانی لە هێنانی ناوی رێکخراوی ئەمنییەتی ئێران لەسەر تابلۆکە پێشگیری بکات. لە تابلۆی بیرەوەری قوربانیانی میکۆنووس دا بە جێی رێکخراوی ئەمنیەتی ئێران وەک بەڕێوەبەری جینایەتەکە ناوی کاربەدەستانی پێشووی کۆمار ئیسلامی هاتووە.

پێویستە بوترێ کە ناوی ئەم زنجیرە راپۆرتە واتە "لە بێرلین هێشتا دادوەر هەیە" (در برلین هنوز قاچی هست)مان لە چیرۆکێکی ئوستورەیی وەرگرتووە کە لە ئاڵمان دا بەناوبانگەو حەمید نەوزەری بۆ ناوی کتێبێکی کەڵکی لێ وەرگرتووە.

سەرچاوە: ماڵپەری گیارەنگ - رێکەوتی: ١١ی سێپتەمبەری ٢٠١٩

کۆکردنەوە و ئامادەکردنی: ڕەحمان نەقشی

خەرمانانی ٢٧٢٥ی کوردی = سێپتەمبەری ٢٠٢٥ی زایینی

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org

سپاس و پێزانین

بۆ ئەم بەرنامەیە بەشی زۆری وتوویژ لەگەڵ زۆرێک لە چاودێرانی راستەوخۆی کارەساتەکەو هێندێک کەسایەتیی دیکەی سیاسیو دادوەرییە کە لە لایەن عەلی سەجادییەوە بۆ رادیۆ فەردا ئامادە کراوە.

دەستتان خۆش و هەروا قەڵەم ڕەنگین بن بۆ گەل و نیشتمان.

ڕەحمان نەقشی

کتێبخانەی دیجیتاڵی
www.rabari.org